2005 YIL 20 MART, YAKSHANBA

Qishloq HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 37. (6.874). Sotuvda erkin narxda

Халқимизга бунёдкорлик ва байрамлар ярашади

Мустақиллик йилларида мамлакатимиз улкан қурилиш ва бунёдкорлик майдонига айланди. Зеро, Истиқлол туфайли халқимиз қалбидаги бунёдкорлик булоғи кўз очди. Ҳамюртларимизнинг ҳар йили Наврўз айёми арафасида юртимизнинг барча гўшаларини саранжом-саришталаш, кенг миқёсда кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишларини амалга ошириш мақсадида ҳашар уюштириши замирида ҳам ана шундай яратувчанлик кайфияти мужассам.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 19 март - умумхалқ ҳашари куни пойтахтимиздаги қурилиш ва бунёдкорлик ишларининг бориши билан танишди. Юртбошимиз даставвал Бешёғоч майдонида бўлди.

Бешёғоч майдони азалдан салқин, баҳаво жой бўлган. Кейинги йилларда пойтахтимизнинг бошқа ҳудудлари қатори бу ернинг қиёфасини тубдан янгилаш борасида ҳам салмоқли ишлар бажарилмоқда.

Мамлакатимиз раҳбари майдоннинг янги манзараси тарҳи билан танишди. Унинг атрофидаги бино ва иншоотлар, анҳор ва ариқлар, кўприк ва йўллар, дарахтзор ва гулзорлар ўзаро яхлитлик, уйғунлик касб этиши муҳим эканига эътибор қаратди.

Пойтахтимизнинг ҳар бир майдони ўзининг алоҳида меъморий ечими, ранг-безаги ва кўринишига эга бўлиши керак, деди Президентимиз. Шу маънода, Бешёғоч майдони Ҳадра, Эски Жўва ёки шаҳарнинг бошқа майдонларидан ажралиб турадиган ўзига хос манзара касб этиши лозим. Майдон ҳуснчиройини очишда ҳар бир деталга алоҳида эътибор бериш, дид ва нафосат билан ёндашмоқ зарур. Атрофдаги кўприклар ҳам санъат асари даражасида тайёрланиши даркор. Ҳар бир бино безагию бўёғигача майдоннинг яхлит жамолини очишга хизмат қилмоғи керак.

Шаҳарни, унинг ҳар бир майдонини бу тахлит безатишдан мақсадимиз пойтахт аҳли ва меҳмонлар, айниқса, ёшларимизнинг баҳри дили очилиб, ҳордиқ чиқаришига қаратилган, деди Юртбошимиз. Шундай экан, пойтахтимизнинг келгусида қандай тароват касб этишини белгилашда ҳамшаҳарларимизнинг хоҳиш-истагига кўпроқ таяниш мақсадга мувофиқдир.

Давлатимиз раҳбари Бешёғоч майдонига туташ Ўзбекистон Миллий боғида амалга оширилаётган ободонлаштириш ишлари билан танишди. Мазкур боғнинг умумий майдони 112 гектарни ташкил этади. Унинг қоқ ўртасидаги кўл доираси 2200 метрдан иборат. Илгари кўлни тўлдириш механизми пухта ишлаб чиқилмагани туфайли суви лойқа бўларди. Энди бу борадаги вазият тубдан ўзгармоқда. Ислом Каримов кўлни тўлдириш ишларининг режаси билан танишиб, мутахассисларга тегишли тавсия ва топшириқлар берди.

Юртбошимиз Миллий боғни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш билан боғлиқ ишларни чуқур таҳлил қилар экан, бир неча амалий таклифларни ўртага ташлади. Ислом Каримовнинг таъкидлашича, шаҳар ободонлаштириш бошқармаси ҳузурида Миллий боғдаги ҳар бир дарахт, бута ва гулнинг парвариши учун масъул алоҳида департамент ташкил этиш лозим. Ушбу тузилма вакилларида боққа нисбатан ўз ҳовлисида ишлагандек муносабатни шакллантириш керак. Дунё тажрибаси бундай ёндашув ўзини тўла оқлашини кўрсатмоқда.

Боғни тўла шакллантиришнинг беш йиллик режасини тузиш керак, деди давлатимиз раҳбари. Қаерда қандай дарахт ва гул экилади, қайси жойда қандай чаманзор ва аллея барпо этилади - ҳаммаси ана шу режада ўз аксини топиши зарур. Наинки қандай кўчат ўтқазиш, балки уни қачон экиш ҳам муҳимдир. Эски замонда ҳар йили 19 апрелда «шанбалик» ўтказиш одатга айлантирилган эди. Бу сана Россия иқлими учун балки мосдир, аммо Ўзбекистонда боғлар ғарқ гуллаган пайтга тўғри келади. Дов-дарахт уйғонмасидан, унинг кушандаси - қурт-қумурсқалар ҳам уйқуда пайтида кўчат экиш ва пухта парваришлаш бобидаги ота-боболаримиз тажрибасини унутмайлик, аксинча, унга амал қилайлик.

Президент Ислом Каримов пойтахтимизнинг Эски шаҳар ҳудудида бунёд этилаётган бир қатор қурилиш объектлари билан ҳам танишди. Бу ерда давлатимиз раҳбари ташаббуси билан бошланган улкан бунёдкорлик ишлари қизғин давом этмоқда.

Эски шаҳарда амалга оширилаётган ишлар шу даҳа аҳолисининг оғирини енгил қилишга, муносиб турмуш шароити яратиш ва ободонлаштиришга қаратилганини Президентимиз алоҳида таъкидлади.

Дарҳақиқат, қисқа муддатда лойиҳачилар, қурувчилар, йўлсозлар, транспортчилар ва бошқа касб эгаларининг ҳамкорлигида улкан бунёдкорлик ишлари бажарилди. Тор кўчалар ўрнига кенг, равон йўллар, кўприклар, аҳолига замонавий хизмат кўрсатадиган ижтимоий объектлар барпо этилди, тегишли коммуникация тармоқлари ўтказилди.

Хусусан, «Соғбонтекстил» Ўзбекистон-Туркия қўшма корхонаси, замонавий поликлиника, ёшларни интеллектуал ривожлантириш «Истеъдод» маркази, спорт мажмуаси, Форобий кўчасидаги оилавий шифохона каби маданий ва маиший хизмат шохобчалари, таълим-тарбия муассасалари мазкур ҳудуд қиёфасини тубдан ўзгартириб юборди.

Юртбошимиз Эски шаҳарда олиб борилаётган улкан бунёдкорлик ишлари билан танишар экан, мутасаддиларга тегишли кўрсатма ва тавсиялар берди. Бу ердаги майдондан оқилона фойдаланиш кераклигини уқтирди. Аввало, қўшимча боғ ва майдонлар, фавворалар барпо этиш лозим. Сотувчилар ва харидорларга янада кенгроқ қулайлик яратиш мақсадида Эски Жўва бозорида қўшимча савдо павильонлари, бошқа муҳим объектлар қуриш зарурлиги уқтирилди.

Ислом Каримов барпо этиладиган бинолар кўриниши, ранги, безатилиши пойтахтимизнинг яхлит қиёфасига мос бўлиши лозимлигини яна бир бор таъкидлади. Бунёд этилиши режалаштирилаётган моделлар уйи, болалар ижодиёти маркази, бутун шаҳарни баландликдан томоша қилиш имконини берадиган майдонча лойиҳаси қурилишига оид маслаҳат ва тавсиялар берди.

Юртбошимиз Абдулла Қодирий номидаги боғда амалга оширилаётган ишларни кўздан кечирар экан, ушбу масканни Эски шаҳар ҳудудида истиқомат қиладиган аҳолининг, айниқса, болаларнинг энг севимли гўшаларидан бирига айлантириш лозимлигини қайд этди.

Тинчлик ва тараққиёт йўлидан бораётган юртга бунёдкорлик ишлари, байрамлар ярашади. Пойтахтимиз Наврўз арафасида янги ва замонавий қиёфада намоён бўлаётгани халқимизнинг севимли байрамига ўзгача шукуҳ бағишламоқда.

Ғулом МИРЗО,
Норали ОЧИЛОВ,
ЎзА мухбирлари.

Ўзбекистон халқига Наврўз табриги

Азиз ва муҳтарам ватандошларим!

Она заминимиз узра офтоб чарақлаб, беғубор Наврўз нафаси уфуриб турган мана шу қутлуғ ва мунаввар кунларда сиз, қадрли юртдошларимни бу улуғ айём билан чин қалбимдан муборакбод этишдан бахтиёрман.

Бугун юртимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида - азим пойтахтимиз Тошкентда, гўзал Фарғона водийси, кўҳна Самарқанду Бухоро, Қорақалпоқ ва Хоразм воҳасида, Сурхон ва Қашқадарё, Навоий ва Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилоятларида - боғу роғлар, қир-адирлар бағрида сайил-томошалар ўтказиб, Наврўзи оламни катта хурсандчилик билан байрам қилаётган инсонларга, бутун Ўзбекистон аҳлига ўзимнинг самимий тилакларим ва ҳурмат-эҳтиромимни изҳор этаман.

Муҳтарам дўстлар!

Биз Наврўз айёмини ҳамиша орзиқиб, интизорлик билан кутамиз. Борлиқ чирой очиб, яшариб-янгиланаётган мана шу фусункор паллада Наврўз бамисоли эшик қоқиб, «Ассалом, эй азиз инсон!» деб остонамиздан кириб келаётгандек туюлади. Ва ўз навбатида биз ҳам, шу саховатли заминда истиқомат қилаётган жамики инсонлар «Хуш келибсан ўлкамизга, Наврўзи олам, қадаминг қутлуғ бўлсин!» деб унга пешвоз чиқамиз.

Бу дилбар фаслда табиатнинг уйғониши, майсагиёҳларнинг тупроқни ёриб қуёшга интилиши, куртакларнинг очилиши, камалакнинг турфа рангда товланиши - еру кўкда рўй берадиган буюк ўзгаришлар, илоҳий мўъжизалар ҳар қандай инсонни ҳам ҳайратга солади. Табиатнинг очилиши билан одамзод қалбида ҳам мудраб ётган эзгу ҳиссиётлар уйғонади.

Шу маънода, Наврўз халқимизнинг юрагини ва ёруғ туйғуларини, ўлмас руҳи ва маънавиятини ўзида ёрқин намоён этадиган энг қадимий, энг ардоқли, асл миллий байрамимиздир, десак, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Бундан минг йиллар аввал ҳам мана шундай Наврўз айёмида аждодларимиз, ота-боболаримиз қўш ҳайдаб, далага дон сочиб, одамга куч-қувват берадиган сумалак ва ҳалим каби тансиқ таомлар тайёрлаб, мўл ҳосил, ризқу рўз тилаб пок ният қилганлар, шоду хуррамлик билан кўклам нашидасини сурганлар.

Бугун ҳам ям-яшил адирларда от чоптириб, кураш тушиб юрган бўз йигитларни, баҳор янглиғ гул-гул очилиб бораётган сулув қизларни, дошқозонлар атрофида ўйин-кулгу, хурсандчилик қилаётган юртдошларимизнинг қувонч ва шодлигини кўриб, ҳар биримиз тинчлик ва осойишталикнинг нақадар бебаҳо бойлик эканини қайтадан кашф этгандек бўламиз, бу осуда ҳаётнинг қадрини янада теранроқ англаймиз.

Мана шундай шукуҳли дақиқаларда табиат ҳам бамисоли она сингари бағрини очиб, одамларга меҳр улашади, уларни эзгулик ва яхшиликка чорлайди. Ҳар қайси инсон бу ғаний дунёда Оллоҳ берган неъматлардан баҳраманд бўлиб, бир-бирига, ўз яқинларига меҳр кўрсатишга, нуроний кексаларимизнинг дуосини олишга, беморлар, етим-есир, кўнгли ярим кишиларга ёрдам ва кўмак беришга интилади ва бундай савобли ишлардан беихтиёр ўзининг ҳам дили ёришади.

Бугунги кунда мамлакатимизнинг узоқ-яқин ҳудудларида бўлиб ўтаётган шодиёна сайилларда миллати, тили ва динидан қатъи назар, Ўзбекистонни ўз ватаним деб биладиган барча миллат ва элат вакилларининг иштирок этаётгани, кўплаб хорижий меҳмонларнинг бизнинг қувончимизга шерик бўлаётгани Наврўзнинг одамларни бирлаштирувчи ҳаётбахш кучидан далолат беради.

Шу нурафшон кунларда эл-юртимиз «Сиҳат-саломатлик йили»нинг Наврўзини янги орзу-умидлар билан кутиб олмоқда.

Ана шундай орзу-умидларимизни рўёбга чиқариш йўлида бу йилги режа ва дастурларимизда кўзда тутилган мақсадлар, аввалambор, одамларни иш билан таъминлаш, уларнинг даромадларини кўпайтириш, соғлиғини мустаҳкамлаш, аҳолига муносиб турмуш шароити яратиб беришга қаратилган чора-тадбирлар ўз самараси ва ҳосилини беради, иншооллоҳ.

Азиз дўстларим, биродарларим!

Янги кун, янги йил бошланаётган шу унутилмас дамларда, янги мавсум арафасида барчамиз энг аввало Наврўз айёмининг ҳақиқий эгалари, ризқ-рўзимиз бунёдкорлари бўлмиш заҳматкаш деҳқонларимизни қутлаб, уларга мўл ҳосил, бахт ва омад тилаймиз.

Шу байрам кунларида қилаётган эзгу тилакларимиз ушалсин, ҳар қайси хонадонда қувончли кунлар, тўю томошалар кўп бўлсин!

Диёримиздан меҳру оқибат, файзу барака аримасин!

Юртимиз тинч, халқимиз омон бўлсин!

Наврўзи олам барчамизга муборак бўлсин!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

ЮНЕСКО раҳбари эътирофи

Наврўз байрами арафасида Ўзбекистон Республикасининг Франциядаги элчихонаси кўмагида ЮНЕСКО Бош директори Коичиро Мацуурадан интервью олдик.

- Ўзбекистон мен ЮНЕСКО Бош директори сифатида расмий ташриф буюрган дастлабки мамлакатлардан биридир. Ташриф асносида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов қабулида бўлдим. Республика раҳбари тарихий меъморий ёдгорликларни муҳофаза қилишга алоҳида эътибор қаратиб, бу соҳага ҳар томонлама ёрдам кўрсатиб келмоқда. Ўзбекистон Республикаси билан ЮНЕСКО ўртасидаги ҳамкорлик бошқа мамлакатлар учун ёрқин намуна бўлиши мумкин.

Ўзбекистон ЮНЕСКОнинг фаол аъзоси сифатида ташкилотимизнинг барча дастурлари ва фаолиятида самарали иштирок этмоқда. Республика ЮНЕСКОни ривожлантиришнинг барча соҳаларига салмоқли ҳисса қўшмоқда. Айнан шу боис биз Ўзбекистондаги Миллий бюромизни сақлаб қолиш ва унга кўмаклашишга қарор қилдик. Бюро Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда ва биз бу ёрдамни юксак қадрлаймиз.

Ҳозирги вақтда ЮНЕСКО фаолиятида бешта асосий устувор йўналиш белгилаб олинган ва уларнинг барчаси бўйича Ўзбекистон билан самарали ҳамкорлик йўлга қўйилган. Улар орасида таълим, ижтимоий, табиий фанлар, маданият ва коммуникация соҳалари бор.

Фурсатдан фойдаланиб, ўзбек халқини Наврўз байрами билан самимий табриклайман. Бу байрам Ўзбекистоннинг муҳим тарихий маданий меросларидан бири ҳисобланади. Бутун ўзбек халқига фаровонлик ва равнақ тилайман.

(ЎзА)

Элни эзгуликка бошлаган тадбир

19 март куни ўтган Наврўзолди умумхалқ хайрия ҳашари миллатимизнинг яратувчанлик, яшартириш, ободонлаштириш каби азалий фазилатларини яна бир карра намойиш этди.

«Қалия» - Жиззах шаҳридаги энг қадимий маҳаллалардан. Қалия тепалигидан топилган кўҳна қалъа қолдиқлари халқимизнинг узоқ ўтмишидан ҳикоя қилади.

Кўпни кўрган нуроний кексалар Усмон домла Каримов, Қодир бобо Жабборов, Туроб бобо Исмоилов бошчилигида олти юздан зиёд қалиялик ҳашар куни астойдил меҳнат қилди. Маҳалладаги бир ярим километрлик катта кўча, тўрт ярим километрлик ариқ тозаланиб, минг тупдан зиёд мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Икки томонлама қатновли йўлнинг ўртасига анвойи гуллар экилди.

- Наврўз эзгу амалларнинг бошланишидир, - дейди «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси Муқум Ҳасанов. - Март ойи бошидан буён вилоятимиз аҳли ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларида фаол иштирок этмоқда. Ҳашар куни бажарилаётган ишлар кўлами янада ортди.

Дастлабки маълумотларга қараганда, ҳашарда Жиззах вилояти бўйича 470 мингдан зиёд киши, уч юзга яқин техника иштирок этган. Шу куни уч юз гектар майдон ободонлаштирилиб, 280 минг тупдан зиёд манзарали, 150 минг тупга яқин мевали, 900 минг тупдан ортиқ гул кўчатлари ўтқазилди. 1500 километр узунликдаги ариқлар тозаланди.

Халқимизнинг азалий анъанасига кўра шу куни муҳтожларга мурувват ёрдами кўрсатилди.

Тошқул БЕКНАЗАРОВ,
ЎзА мухбири.

Пойтахтимизда, Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятларда Наврўзолди умумхалқ хайрия ҳашари худди шундай кўтаринки руҳда ўтди.

Ҳамкорликни ривожлантириш йўлидаги муҳим қадам

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 15-17 март кунлари расмий ташриф билан Словения Республикасида бўлди.

Ташриф учрашувларга бой бўлди. Президент Ислом Каримов Словения Президенти Янез Дрновшек, Бош вазир Янез Янша, Миллий кенгаш раиси Янез Сушник, Давлат йиғини раиси Франце Цукьяти, ташқи ишлар вазири, ЕХҲТнинг амалдаги раиси Димитрий Рупель ва Любляна шаҳри мэри Даница Симшич хоним билан музокаралар ўтказди.

Ислом Каримовнинг Словения учрашувлари тафсилотлари, аввало, икки томонлама муносабатлар ривожи билан боғлиқдир. Словения раҳбарияти Ўзбекистон билан ҳамкорликка алоҳида эътибор билан қарайди. Мамлакат ЕХҲТга раҳбарлик қилар экан, бунинг воситаси билан икки томонлама муносабатларни ривожлантиришга, ташкилотнинг Марказий Осиёга диққат-эътиборини оширишга ҳаракат қилмоқда.

Ўзбекистон Словенияга Европа қитъасидаги, Европа Иттифоқи ва НАТОдаги яқин ҳамкор сифатида қарайди. Европага кириб боришда бу мамлакат билан ҳамкорлик муҳим аҳамият касб этади.

Любляна учрашувлари алоқаларни фаоллаштириш борасидаги ҳамфикрлик, халқаро муаммоларга қарашлар яқинлигидан ташқари яна бир муҳим жиҳатни ўзида мужассам этади. Ўзбекистон Президенти қаерга бормасин, Фахрий меҳмонлар китобига дастхат ёзиб қолдирди. Демак, Ўзбекистон Словенияда бу тариқа ҳам из қолдирди. Ислом Каримов билан музокара ўтказган Словения раҳбарларининг деярли барчаси мустақиллик учун курашнинг муҳим бўғинларида турган. Президент Янез Дрновшек мамлакатнинг Югославиядан тинч ажралиб чиқиши билан боғлиқ музокараларда маҳорат кўрсатган. Бош вазир Янез Янша марказий ҳукумат тазйиқига учраган. Парламентнинг қуйи ва юқори палаталари раҳбарлари ҳам ҳуррият йўлидаги фидойилиги боис бугун халқ ишонган кишилардир. Уларнинг Ўзбекистон раҳбарига самимий ҳурмат-эҳтироми замирида мустақиллигимизнинг асосчисига эътибор ҳам мужассам, албатта.

Словениянинг нуфуси 2 миллиондан сал кўп. Иқтисодий тараққиёт бобида у илгаридан қўшнилари орасида етакчилик қилиб келган. Югославия таркибида бўлган вақтлари бутун федератив мамлакат ялпи ички маҳсулотининг 20 фоиздан зиёди унинг ҳиссасига тўғри келган. Ҳозир ҳам бу борада олдинда. Марказий ва Шарқий Европа давлатлари унга анчайин ҳавас қилиши сир эмас.

Словения ўтган йили Европа Иттифоқи ва НАТОга қўшилди. 2007 йилда ягона Европа валютасига ўтишни режалаштирмоқда.

Мамлакатда ҳукумат, марказий банк ва хусусий бизнес ўртасидаги мувофиқлик қарор топган. Солиқ ставкаси Европа мамлакатлари орасида энг кам - 25 фоиз.

Словенияда ялпи ички маҳсулот ҳажми 28 миллиард, ташқи савдо ҳажми 20 миллиард АҚШ долларидан ошади. Ялпи ички маҳсулотда хизмат кўрсатиш соҳасининг улуши 60 фоиздан зиёд. Бу эса тараққиёт даражаси тўғрисидаги ижобий кўрсаткичдир.

Ушбу мамлакат ўзининг гўзал табиати ва бой тарихий мероси билан ҳам эътибор қозонган. Бу ерга йилига миллионлаб сайёҳ келади. Бунинг учун ривожланган инфратузилма ва малакали кадрлар мавжуд.

Словения ижтимоий соҳада ҳам катта ютуқларни қўлга киритган. Кадрларнинг билим ва малакаси бўйича Марказий Европада олдинги ўринда туради. Олимлар ва илмий-тадқиқот институтлари миқдори бўйича ривожланган Европа давлатларидан қолишмайди.

Словениянинг биз учун яна бир аҳамиятли жиҳати - унинг Ғарбий Европа билан Шарқий ҳамда Жанубий Европа ўртасидаги йўллар чорраҳасида жойлашганидир. Мамлакат ҳудуди узвий автомобил ва темир йўллари билан қопланган, 16 аэропортга эга. Изола, Копер ва Пиран каби бандаргоҳлари бор.

Қалам аҳли Словенияни «Болқон Швейцарияси» деб атайди. Алп тоғларининг жанубий этагига туташган бу мамлакатнинг соҳилларини Адриатика денгизи ювиб туради. Эътиборга молик томони шуки, Словения Югославиядан тез ва тинч ажралиб чиқди. Ўз салоҳиятини, Ғарб мамлакатлари билан алоқаларини сақлаб қолди.

Президент Янез Дрновшек Ўзбекистон Марказий Осиёнинг муҳим давлати эканлигини, кенг маънодаги барқарорликни таъминлашда алоҳида ўрин тутишини таъкидлади. Словения раҳбари ўз мамлакатининг Ўзбекистон билан ҳамкорликни мустаҳкамлашдан манфаатдорлигини қайд этаркан, бунда ЕИ ва НАТОнинг ҳам қизиқишлари мужассам эканлигини таъкидлади.

(Давоми 2-бетда)

УзРТСБ Биржевые котировки сум/кг

БЕНЗИН (76)	БЕНЗИН (91)	ДИЗ.ТОПЛИВО	МАЗУТ	СЖ.ГАЗ
391,8 ▼-1,5	464,7 ▲+37,6	278,0 ▼ -0,4	86,4▲+4,6	164,7 ▲+13,6

Ҳамкорликни ривожлантириш йўлидаги муҳим қадам

(Боши 1-бетда)

Катта иқтисодий салоҳиятга, малакали кадрларга, бой табиий захираларга эга Ўзбекистон билан яқин муносабат биз учун жуда муҳим, деди Словения раҳбари. Хорижий сармоядорлар муваффақиятли фаолият юритиши учун барча зарур шароит яратилган, қўшма корхоналар очиш учун керакли ҳуқуқий асос ишлаб чиқилган.

Бош вазир Янез Янша эса ушбу ташриф муносабатларни ривожлантиришдаги ғоят муҳим қадам эканлигини таъкидлади.

Парламент раҳбарияти билан учрашувларда сенатор ва депутатларнинг борди-келдисини ривожлантириш борасида қонун ижодкорлиги соҳасидаги ўзаро тажриба алмашишга келишиб олинди.

Икки мамлакат ўртасида имзоланган ҳужжатлар муҳим аҳамиятга эга ва улар ташрифнинг ҳақиқатан ҳам залворли қадам бўлганини тасдиқлайди. Халқаро йўловчи ва юк ташиш ҳақидаги битим товарлар ва хизматлар алмашувини фаоллаштиришга қаратилган. Банклараро меморандум ишбилармонларнинг молиявий операцияларини енгиллаштиради. Савдо-саноат палаталари ўртасида имзоланган ҳужжат савдо ҳамда бизнес алоқаларини яхшилайди. Суғурта компаниялари эса бу алоқаларда ўзаро ишонч мустаҳкам бўлиши ва сармоялар самарадорлигини кафолатлаш учун ҳамкорлик ҳужжатини қабул қилди. «Ўзбектуризм» билан Словениянинг «Рене Тур» ва «Компас» сайёҳлик агентликлари ўзаро ҳамкорлик борасида келишиб олди. Шу тариқа Ислом Каримовнинг ташрифи асносида ҳамкорликнинг янги саҳифалари очилди.

Любляннада «Ўзбекистоннинг иқтисодий салоҳияти» мавзуида бизнес-форум ўтказилиб, Словения ишбилармон доиралари мамлакатимизнинг имкониятлари билан таништирилди. Анжуман бошқа яна кўплаб учрашувлар билан давом этгани алоқаларда янги қирралар вужудга келаётганидан, янги уфқлар очилаётганидан далолатдир.

Президент Ислом Каримов ташриф якунларидан мамнунлигини билдирар экан, сафар моҳиятини қисқа ва лўнда ифодалади. Бу, аввало, ҳамкорликни ривожлантириш вазифалари ва йўналишларини белгилаб олиш ҳамда бу борадаги ишларни бажариш механизмини ишлаб чиқишдан иборат. Бирламчи вазифа муваффақият билан уддаланди. Ислом Каримов Ўзбекистон ва Словения раҳбарлари истиқболда икки томонлама соҳаларда кучни тўғри қонуний битим тузишга ҳам келишиб олганини маълум қилди.

Ўзбекистон Президенти мамлакатларимиз ҳамкорликда кўплаб қўшма корхоналар тузиш имкониятларини қайд этди. Словенияда электроника, ёғочни қайта ишлаш, кимё, машинасозлик, тери маҳсулотлари ва пойабзал ишлаб чиқариш, тўқимачилик, озиқ-овқат, фармацевтика саноати яхши ривожланган. Мамлакат чорвадорлик, ғаллакорлик, боғдорчилик ва узумчилиги билан яхши танилган. Бу соҳалар бизда ҳам кенг ривожланган. Словения Ўзбекистон билан қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, тўқимачилик, кимё саноати, нефт кимёси, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ва кўплаб бошқа соҳаларда самарали ҳамкорлик қилиши мумкин.

Президентлар Ўзбекистоннинг Марказий Осиёдаги барча давлатлар билан чегарадошлигини, Афғонистон билан темир йўл алоқасига эга ягона давлат эканлигини, Словения ҳарбийлари бу мамлакатда хизмат қилаётгани ва халқаро миқёсдаги тинчлик ишларини назарда тутиб, мазкур йўналишда ҳам ҳамкорлик қилиш имкониятларини кўриб чиқдилар.

Хуллас, олий даражадаги илк мулоқот истиқболда ғоят самарали лойиҳалардан дарак бермоқда. Дунёда рақобат шиддат билан ривожланаётган, бозорларда эгалланмаган жой қолмаётган, сиёсий ҳамфикрлик ва ҳамжиҳатлик тобора долзарблашаётган бугунги кунда Ўзбекистон-Словения ҳамкорлиги янги поғонага қадам қўймоқда. Президентлар айтганидек, аввал - расмий келишувлар бўлди, кейин - бевосита мулоқотларга кенг йўл очилди. Энди ҳеч ким халал беришга қурби етмайдиган ўзаро манфаатли амалий ҳамкорлик даври бошланганига шубҳа йўқ.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Люблява-Тошкент.

Масъулиятли ёндашайлик

Раҳбарларга катта умид ва ишонч билан қараймиз, бу эса уларнинг масъулиятини янада оширади. Айниқса бугунги кунда юртимизда кечаётган эркинлаштириш жараёнини изчиллик билан давом эттириш ва мантиқий якунига етказиш зарурати раҳбарларнинг асосий иш мезонига айланиши шартлиги тақозо қилинмоқда.

Коллаверса, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар стратегиясининг туб маъносини тушуниб олиш учун собиқ иттифоқ даврига хос иллатлардан халос бўлиб, тегишли хулоса чиқариб олиш давр талабидир.

Аслида бошқарув кадрлари, яъни менежерлар юқори касбий маҳоратга эга бўлибгина қолмай, балки ҳар жиҳатдан маълумотли, ўз соҳаларининг билимдони, ташаббускор, топширилган иш учун жон куйдирадиган, муаммоларни ҳал қилишга ижодий ёндашадиган, энг муҳими, Ватанимизнинг чинакам фидойилари бўлишлари лозим.

МУНОСАБАТ

Замонавий бошқариш фанининг асосий масаласи маҳсулот ишлаб чиқарувчи ёки хизмат кўрсатувчи кишилар орасидаги муносабатлар билан кутилган натижаларга эришиш усулларини излашдан иборатдир. Бу муносабатлар ходимлар ўртасидаги, ташкилотнинг бошқариш поғоналари, ички хўжаликлари (структура бирликлари) ҳамда ташкилот ва ташқи муҳит орасидаги муносабатларга умумий мақсадлар йўлида қандай таъсир қилиш йўллари орқали белгиланади. Бозор муносабатлари амал қилган шароитларда корхона ва ташкилотни бошқариш янада мураккаб жараёнга айланиши шубҳасиз.

Шу ўринда «менежмент нима, менежер ким?» деган саволларга жавоб излаб кўрсак. Бунга олимлар ва мутахассисларнинг турлича таърифлари мавжуд. Баъзилар менежмент – бошқариш фаолияти бўйича раҳбар кадрлар тайёрловчи фан, деган қарашга эга бўлса, яна баъзилар менежментни бошқарувда инсонларнинг иштирокини фаоллаштиришдир, деб ҳисоблашади. Инглиз тилининг фундаментал Оксфорд луғатида менежмент - "Инсонларни ўзаро муносабатларда бўлиш усуллари, ҳокимият ва бошқариш санъати" маъносида тушунтирилган. Муқояса қилиб айтиш мумкинки, менежмент соҳаси мураккаб ташкилотларни бошқариш, меҳнат жамоасининг муваффақиятини таъминлаш сир-асрорларини тадқиқ қилади. Менежмент ҳам фан сифатида, ҳам фаолиятнинг тури сифатида одамларнинг ўз мақсадлари йўналишидаги интилишларини кузатиш, таҳлил ва тадқиқ қилиш натижаларига ҳамда узоқ йиллар давомида раҳбарлик лавозимларида меҳнат қилганларнинг тажрибаларига таянади. Умумий ҳолда менежмент иқтисодий муносабатлар устуворлик қилган мураккаб шароитларда корхона ва ташкилотларни бошқариш, уларнинг муваффақиятини кафолатлаш, деган маънони билдиради.

"Ислоҳотларимиз тақдирини, энг аввало, давлат ва ҳукумат идораларида масъул лавозимда турган одамлар ҳал қилишини, бинобарин улар шу масалага бевосита жавобгар ва амалга оширилаётган ишлари юзасидан қатъий назорат ўрнатиш лозим эканликларини англаб олишимиз зарур" – дея урғу берган эди Юртбошимиз шу йилнинг 7 февралида Оқсарой қароргоҳида Вазирлар Маҳкамасининг янги таркиби билан ўтказилган йиғилишда.

Илмий нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, назорат системаси ташкилотнинг фаолиятига кучли таъсир кўрсатади. Масалан, унинг нотўғри лойиҳалаштирилган мақсади ва хатти-ҳаракатларининг йўналиши ташкилот ходимларини бевосита ишларидан чалғитиши ва назорат тизимининг талабларини қондиришга қаратилган хатти-ҳаракатларга ундаши мумкин.

Назоратнинг яна бир муҳим томони шундаки, агар эришилган натижалар стандартлар билан мос тушмаса, (белгиланган кўрсаткичлардан четга оғишлар бўлса) уларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқишга киришилади. Агар стандартлар нотўғри ўрнатилган бўлса, режа ва бошқариш қарорларидаги кўрсаткичлар, уларни амалга ошириш механизми, ташкилотлар амал қилувчи турли меъёрлар қайта кўриб чиқилиши ҳам мақсадга мувофиқ бўлади.

Бир сўз билан айтганда, нафақат раҳбар, балки ҳар бир фуқаро масъулият ҳиссини англаб, шуни хулоса қилиб олиш кераккки, одамларнинг ташвиш ва муаммоларини юрагидан ўтказиб, мушкул масалаларни бартараф этиб, замоннинг олдимизга қўяётган долзарб вазифаларини виждонан ва қатъиятлик билан бажаришлари керак. Шунда ислоҳотлар замиридаги мақсадларга яқинлашиш, кўзланган юмушларни бажаришда муваффақиятларни қўлга киритиш мумкин.

Тожимирзо МАМАНАЗАРОВ,
Андижон Қишлоқ хўжалик институти "Менежмент" кафедраси доценти.
Авазбек НАЗИРОВ,
вилоят иқтисодиёт бош бошқармаси ходими.

Биз ва дунё

Парижда Наврўз нафаси

Франция пойтахтида халқимизнинг суюкли айёми Наврўзи оламга бағишлаб зардўзлик маҳсулотлари, сўзана ва миниатюралар кўргазмаси очилди.

Париж шаҳар департаментининг мэри Пьер Татанжэ кўргазманинг очилиш маросимидаги чиқишида ушбу кўргазманинг ташкил этилиши шаҳар маданий ҳаётидаги ўзига хос ва ажойиб тадбир сифатида ёдда қолажагини таъкидлади.

- Ўзбек халқи ўзининг меҳмондўст ва оққўнгиллиги билан дунёнинг бошқа халқларидан ажралиб туради, - деди у. - Ўзбекистонда бўлган ҳар бир одам буни жуда яхши билади. Бундай сифатлар қадим замонлардаёқ жаҳонда ўз эътирофини топган. Франция халқи ҳам Ўзбекистон ҳаётининг барча жабҳаларида рўй бераётган ўзгаришларни катта қизиқиш билан кузатади. Ўзбекистонда халқ амалий санъати ҳам ўзига хос ва бетакрордир. Самарқандга бориб, унинг мўъжизавийлигини ўз кўзи билан кўриш нафақат менинг, балки кўплаб юртдошларимнинг орзуси эканига ишончим комил.

- Бизнинг жамиятимиз 1988 йили ташкил топган бўлиб, унинг фаолияти ўзбек халқининг бой маданияти ва санъатини тарғиб этишга йўналтирилгандир, - дейди Темурийлар жамиятининг бош котиби Фредерик Брессан. – Менинг иккита китобим чоп этилди. Улар «Самарқанднинг зангори гумбазлари» ва «Мўъжизавий Самарқанд» деб номланади. Муҳтарам Президент Ислом Каримов йўллаган миннатдорлик мактубида ушбу асарларимга юқори баҳо берилганидан бениҳоя бахтиёрман. Ўзбек халқ ижоди маҳсуллари ўзининг гўзал ва жозибадорлиги билан кишини ҳайратлантиради. Ўйлайманки, бизларнинг ўзаро маданий алоқаларимиз бошқа кўпгина соҳалардаги ҳамкорлик муносабатларининг янада ривожланишига ўз ҳиссасини қўшади.

Халқимизнинг зардўзлик санъати, сўзана ва миниатюралари намуналаридан иборат ушбу кўргазма уч ой давомида нафақат Париж шаҳрида, балки Франция ва Испаниянинг яна бошқа қатор шаҳарларида ҳам намойиш этилади.

Ғайрат ШУКУРОВ,
«Жаҳон» АА мухбири.
Париж

Қалбдаги қўмсаш

Германияда рус тилида чоп этиладиган "Антенна" журналининг сўнгги сонида Ўзбекистон ва яқинлашиб келаётган Наврўзи олам ҳақидаги мақолалар туркуми босилиб чиқди.

Мақолалардан бирининг муаллифи – кўп йиллардан буён Германияда истиқомат қиладиган журналист Лариса Вартанова ўзининг Тошкентда кечирган йиллари ҳақида тўхталиб, жумладан, "Ёшлигимга ошно бўлган шаҳри азим - Тошкентни қўмсамаслигимнинг сираям чораси йўқ, - деб ёзади у ўзининг "Тошкент, баҳор, Наврўз" сарлавҳали мақоласида. У кўҳна ва ҳамиша навқирон, бугунги кунда миллий ва замонавий маданиятни ўзида бирдек мужассам этган гўзал Тошкентни "Шарқнинг ганжинаси", деб атайди. 21 март куни кириб келадиган баҳор айёми - Наврўзи олам кезлари барча гина-кудуратлар кечирилади, ўзаро араз-андуҳлар барҳам топади. Ҳар бир оила дастурхони турли миллий таомлар ва ширинликларга тўлади. Таомилга кўра, байрам олдидан катта қозонда сумалак пишириш Ўзбекистонда анъана тусини олган".

Л.Вартанова ёшлигини қўмсаб ёзишда давом этар экан, Ватан ҳақида шундай дейди: "Ўтмишим хотиралари яна ва яна хаёлимга бостириб келаверади, мен эса нима қиларимни билмай қоламан. Мен бу бетакрор шаҳарни ҳамиша севганман ва бундан кейин ҳам севиб қоламан, чунки унда Ватан ҳиди мужассам. У мен учун Ер шаридаги энг гўзал ва қалбимнинг энг тўридан жой олган шаҳардир".

Интернет саҳифасида Ўзбекистон мавзуси

Яқинда Германия пойтахтида ташкил этилган Халқаро сайёҳлик биржаси муносабати билан мамлакатимизнинг Берлиндаги элчихонасида «Ўзбекистоннинг сайёҳлик соҳасидаги салоҳиятининг тақдимоти» мавзуига бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтган эди.

Унда Ўзбекистоннинг Германиядаги элчиси И.Мустафоев тадбир иштирокчиларига мамлакатимизнинг сайёҳлик салоҳияти, соҳани ривожлантириш йўлида эришилаётган кенг кўламли муваффақиятлар ҳақида атрофлича маълумотларни тақдим этиши баробарида журналистларни қизиқтирган барча саволларга жавоб қайтарганди.

Германиянинг Шлезвиг-Холштайн федерал ўлкасида жойлашган Любек шаҳрининг интернетдаги марказий саҳифасида (www.hier-leubeck.de) ушбу тадбир тафсилотлари ҳақида ёзилган мақола эълон қилинди.

Унинг муаллифлари - TBF ахборот агентлиги журналисти Вольфганг Фрайвальд ва ҳуқуқ фанлари доктори, Лион клуби президенти Христоф Гаудекининг ёзишича, Ўзбекистоннинг Германия пойтахтидаги дипломатия ваколатхонасида бўлиб ўтган мазкур матбуот анжумани иштирокчилари, хусусан, маҳаллий оммавий ахборот воситаларининг кўп сонли вакиллари бугунги Ўзбекистон, унинг дунёга донғи кетган кўҳна ва бетакрор осори-атиқалари, мамлакатнинг ҳозирги сайёҳлик салоҳияти, хорижлик сайёҳлар хавфсизлиги юқори даражада таъминланиши сингари масалалар юзасидан жуда кўп ва зарур ахборотларга эга бўлишди. Муаллифларнинг қайд этишича, элчихонадаги матбуот анжумани доирасида Ўзбекистоннинг сайёҳлик марказлари, улардаги бетакрор тарихий обидалар ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатли фильмлар ҳамда ўзбек санъат усталари ижросидаги дилрабо куй-қўшиқ ва жозибали рақслар тўпланганларда унутилмас таассуротлар қолдирди.

Баҳриддин АСЛАНОВ,
«Жаҳон» АА мухбири.
Берлин

Суратлар тарихимиздан сўзлайди

«Ўзбек фотографияси 125 ёшда». Москва шаҳридаги Рассомлар марказий уйида очилган суратлар кўргазмаси ана шундай номланди.

У «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси, Рассомлар уюшмасининг халқаро конфедерацияси ҳамда Ўзбекистон Бадиий академияси томонидан ташкил этилди.

Тадбир доирасида ушбу кўргазма антология-каталоги биринчи жилдининг тақдимоти ҳам бўлиб ўтди. Унинг 3 та жилдини нашр этиш режалаштирилган бўлиб, уларда ўзбек фото санъатининг ривожланиш босқичлари ўз аксини топади.

Биринчи жилд ўзбек фотографиясининг юзага келиши ва шаклланиши тарихига оид, иккинчи жилдда XX асрнинг иккинчи ярмида ўзбек сураткаш усталари яратган ишлар ўз ифодасини топади. Учинчи жилдда эса 1991 йилдан эътиборан мустақилликка эришган Ўзбекистон тарихининг фотосолномаси акс эттирилади. Ушбу тўплам «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Бадиий академияси қошидаги Тошкент фотография уйи томонидан нашрга тайёрланган.

- Кўргазмага қўйилган ишларни кўриб Ўзбекистонни қайта кашф этгандек бўлдим, - дейди «Фотоцентр» бирлашмаси бош директори, Россия Журналистлар уюшмаси котиби В.Никифоров.

Россия Федерацияси Давлат думаси депутати, «Россия - Ўзбекистон» парламент лигасининг раиси, Қишлоқ хўжалиги масалалари бўйича қўмита раисининг ўринбосари Л.Тян, жумладан, шундай деди:

- Менга Ўзбекистонда бўлиб ўтган парламент сайловларида халқаро кузатувчи сифатида иштирок этиш насиб қилди. Мамлакатингизда кўрган-кечирганларимдан, амалга оширилган улкан ўзгаришлардан чинакамига ҳайратланганимни яширмайман. Бугунги кўргазмада эса гўзал Ўзбекистон билан, унинг меҳнаткаш ва меҳмондўст халқи билан яна бир бор юз кўришгандек бўлдим.

Музаффар ЗОҲИДОВ,
«Жаҳон» АА мухбири.
Москва

Самарқанд нафис чинни буюмлар акциядорлик жамиятида бугунги кунда 50 турдан ортиқ чинни буюмлар тайёрланмоқда. Корхонада ўзимизда мавжуд хом-ашёдан фойдаланилаётгани маҳсулотлар нархини арзонлаштириш имконини бераётир.

СУРАТДА: жамият кузатув кенгаши аъзолари Маҳмуд Зубайдуллаев, Қумринисо Вафоева ҳамда Санам Содиқовалар тайёр маҳсулотни куздан кечиришяпти.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

Янгиликлар, хабарлар, шарҳлар

АНДИЖОН:

Замонавий кошона

Яқинда Шаҳрихон шаҳри ва туман ҳудудидаги бир нечта мактабни жорий, капитал таъмирлаш юзасидан тендер танлови бўлиб ўтган эди.

Шаҳрихондаги 125-масъулияти чекланган жамият бинокорлари тендерда ғолиб чиқиб, 3 та мактабни капитал таъмирлаш ва капитал реконструкция қилиш имкониятига эга бўлдилар.

– Шаҳрихон шаҳридаги 3- ва "Найнаво" ширкат хўжалигидаги 42-мактаблар капитал таъмирланади, - дейди масъулияти чекланган жамият бошлиғи Шавкатбек Охунов. - "Дўстлик" ширкат хўжалигида жойлашган 30-мактабда эса капитал реконструкция ишларини бажарамиз. 3-мактабда 52 миллион 105 минг, 42-мактабда 76 миллион 675,8 минг, 30-мактабда 272 миллион 975,5 минг сўмлик яратувчилик ишлари амалга оширилади.

Юсуфжон УСМОНОВ

ФАРҒОНА:

Хавфга қарши

Тошқин сувлари, сел оқимларини хавф-хатарсиз ўтказиб юбориш, кўчки ҳодисалари олдини олиш ҳамда табиий офатлар оқибатларини тугатиш бўйича ҳукумат комиссиясининг вилоятдаги ишчи гуруҳи аъзолари бир қатор туманларда бўлишиб, сув омборлари, сел йўллари, баъзи сув ҳавзаларини кўздан кечиришди.

Умумий аҳвол вилоят ҳокимлиги мажлисида муҳокама қилинди.

Ёшлар клуби

Фарғона давлат университетида талабалар фаоллигини ошириш мақсадида "Истиқбол" ёшлар клуби ташкил этилди.

Яқинда бу ерга Андижон Давлат педагогика институти талабалари ташриф буюришиб, терроризмга қарши кураш, унинг олдини олиш ва бунда ёшларнинг ўрни хусусида ўзаро фикр алмашишди.

"Баҳор" ҳиммати

Бувайда туманидаги "Баҳор" номли ошхонани бошқараётган Аминжон Раҳмонов элга дастурхон тузаш билан бирга Жалоер қишлоғидаги 12 та кам таъминланган оилага, туман болалар спорт мактабига, 17-болалар боғчасига мунтазам иқтисодий ёрдам кўрсатиб келади.

Бундан ташқари, у ошхонани кенгайтириш, янги хизмат кўрсатиш жойлари очиш эвазига 10 нафар ёшларни иш билан таъминлади.

Х.ЖЎРАБОЕВ

Жумракка қулф солинг

Қарши шаҳрида бўлганимизда ғалати манзарага дуч келдик. Бир ҳовли дарвозаси олдидаги крандан сув шариллаб оқиб ётибди. Ҳамма жой сув, оёқ қўйишга жой йўқ. Ҳеч бўлмади. Ахийри, хонадон соҳибидан сабабини сўрадик.

- Жумрак бузилган, алмаштиришга вақт йўқ. Бозорга тушишнинг ҳам иложи бўлмаяпти, - дейди уй эгаси хотиржамгина.

- Вақт-ку топилади, ҳафсала қилмаётган бўлсангиз керак. Оқибатда қанча сув исроф бўляпти, йўл "ёпилган".

Суҳбатдошимизнинг кутилмаган бу гапдан аччиғи чиқди шекилли, ичидагини сиртига ёйди.

- Ие, бўлгани оддий сув, исроф деганингиз нимаси...

Афсуски, аҳолининг анчагина қисми шундай ўйлашади, гўёки сув захиралари беҳисоб. Аслида-чи? Истеъмолга яроқлиси айримларнинг тасаввурига сиғмайдиган даражада оз – мавжуд сув миқдорининг бир фоизигина. Бу кўп бор таъкидланаяпти. Аммо кўра-била туриб ҳуда-беҳуда сарфлашимиз камаймаётир. Мутахассисларнинг айтишича, оби-ҳаёт исрофгарчилигига сабаб бўлаётган омиллардан бири сув жиҳозларининг эскилиги бўлса, иккинчиси, юқоридаги каби истеъмолчиларнинг эътиборсизлиги.

Тадқиқотлар натижасига кўра, очиқ қолган жумракдан уч дақиқада 12,5 литр сув оқиб кетар экан. Бир соатда 250, бир суткада эса 6000 литр тоза ичимлик суви оқавага айланади. Агар киши бошига сувга бўлган кундалик эҳтиёж 350 литр эканлигини ҳисобга олсак, 17 кишининг ҳожати барор бўлар эди, дегани эмасми. Бу суткалик ҳисоб-китоб, холос. Бузуқ жумракларнинг "тузалиши" ҳафта, ҳатто ойларга чўзилишини эътибордан қочирмасак, унинг қанчалик катта зарар эканлигини тасаввур қилиш қийин бўлмаса керак.

Қайтаяпмизу яна ўйга толамиз, бу киши меҳнати сингмай эшиги остига келган сувнинг қадрига қаердан етсин. Уни елкалари толиб, олисдан челаклаб ташиб келаётган қишлоқ қиз-жувонларидан сўранг. Ёки Зафар исмли мана бу йигитнинг гапини эшитинг-а. "Ҳозир шаҳарда яшайман, - дейди у, - ҳар гал қишлоққа борсам, юрагим увушиб қайтаман. Неча йилдирки, қишлоқдошларимиз дарёдан сув ичишади. Аслини олганда булоқ сувларидан йиғилган сой суви унча-мунча жойлардаги сувдан аъло. Аммо қиш-баҳор ойларида чатоқ. Ёққан қор, ёмғир суви сойни лойқалатиб юборади. Бу ҳол ҳафтагача чўзилган пайтлар бўлади".

Маълумотларга қараганда, Қашқадарё вилоятининг 80,3 фоизи марказлашган тоза ичимлик суви билан таъминланган. Хўш, ҳозирда вилоят аҳолисини узлуксиз ичимлик суви билан таъминлаш борасида қандай ишлар қилинаяпти-ю, муаммолар нималардан иборат?

Айтиб ўтиш керак, вилоят ҳокимлиги ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмаси тасарруфида 2 та вилоят "Сувоқова" ҳамда Таллимаржон-Муборак ичимлик сув ишлаб чиқариш ва таъминот (ИСИЧТ) корхонаси мавжуд бўлиб, воҳа аҳолисини ичимлик суви билан таъминлаш ушбу ташкилотлар зиммасида. Ўз навбатида вилоят "Сувоқова" корхонаси 2579 километрлик ичимлик сув магистрал тармоқлари, 293 та ер ости ичимлик сув ишлаб чиқариш қудуқлари ва 52 та сув йиғиш ва тарқатиш иншоотларига эга. Бироқ, 293 та қудуқнинг ҳозирда 119 тасигина ишчи ҳолатда. Бу вилоят аҳолисиниг қайсидир қатлами ичимлик суви муаммосига рўбарў келишига сабаб бўлмайдими?

Тўрақул Файзиев, бирлашма бошлиғи:

- Тоза ичимлик суви муаммосига дуч келаётганимиз бор гап. Лекин муаммо илдизига кириб борсак, бу биринчи навбатда аҳолининг истеъмол маданияти, тўлов интизоми пастлигига бориб тақалади. Тўғри, аксарият қувурлар эскирган, айрим ичимлик сув таъминотлари тизимлари лойиҳавий қувватига нисбатан кам қувват билан ишлаяпти. Масалан, Қарши шаҳридаги тизим лойиҳавий қуввати суткасига 275 минг метр кубга тенг бўлиб, айни пайтда манбалардан олинадиган суткалик сув миқдори 140-150 минг метр кубни ташкил этяпти. Нега дерсиз. Чунки сув манбалардаги тик қудуқ (скважина)лар ҳамда сув тармоқларининг аксарият қисми эскириб, яроқсиз ҳолга келган. Улар секин-аста янгиларига алмаштириляпти. Шунингдек, қишлоқ жойларга ҳам тоза ичимлик суви етказиш бўйича талай ишлар қилиняпти. Биргина ўтган 2004 йили тегишли туман ҳокимлиги томонидан 43 та қишлоқ аҳоли пунктларига 238 километр ичимлик суви қувурлари тортилди. Бу йил яна 46 та қишлоқ аҳоли пунктларига қувурлар етказиш кўзда тутилган. Лекин бу билан муаммони еча олмаймиз-да. Аксарият хонадон соҳиблари (айниқса, шаҳар жойларда) кран жумраги бузилганини важ қилишиб, сувни оқизиб қўйишади. Айтаверсам, корхоналарнинг бир маромда ишлашига тўсқинлик қилаётган муаммолар талайгина. Масалан, Таллимаржон-Муборак ИСИЧТ корхонасини олайлик. Истеъмолчилар томонидан тўлов пуллари ўз вақтида тўланмаганлиги натижасида корхона иқтисодий танг аҳволга келиб қолган. 420 километрлик сув қувурларини таъмирлаш, 230 кишилик жамоани ойлик-маош билан таъминлаш ва, энг ачинарлиси, электр энергиясидан бўлган қарз ошиб кетаётир. Ишлаб турган насосларимизнинг электр токидан узиб қўйилаётгани эса ошиб тушяпти. Бундан кўпроқ ким азият чекади? Айрим эҳтиёт қисмларининг ишдан чиқишини айтмаганда, албатта, аҳоли.

Тўрақул ака тақдим этган маълумотларни кўздан кечирамиз. Таллимаржон-Муборак ИСИЧТ корхонасидан ичимлик суви тўловидан аҳоли қарздорлиги 281,7 миллион сўмга етибди. Жумладан, Нишон тумани аҳолиси гарданларидаги сумма 174 миллион сўм бўлса, Касби туманида 70 миллион сўм. Миришкор, Муборак; Қарши туманларида истиқомат қилувчиларнинг қарзлари ҳам салмоқлигина. Эҳтимол, аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини кучайтириш, сув ўлчаш асбоблари ўрнатишни жадаллаштирмоқ керакдир. Ана шунда айрим кишилардаги боқибеғамлик кайфияти йўқолар. Суҳбатдошимиз тўлиб турган эканларми, дардларини тўкиб солдилар.

– Сув ўлчаш асбоблари ўрнатиляпти. Аммо бу ускуналарни қасддан бузиш, ечиб қўйиш ҳоллари бот-бот учраётганлиги дилимизни хуфтон қилади, -дейди Т.Файзиев. - Техник-муҳандисларимиз аҳолига имкон қадар тушунтиряптилар. Самараси унчалик кўзга ташламаяпти-да. Бу жараёнда жойлардаги мутасадди раҳбарлар, фуқаро йиғинлари раислари фаолроқ иштирок этиб, ёрдам беришса яхши бўларди. Ҳатто бир киши "Нима, сувга ҳам пулми?" дейди.

Кузатувларимиздан англадикки, кишилар психологиясида эскича қараш ҳукмронлик қилаётгандек. Тараққиётга зид бўлган бу каби тушунчаларни йўқотмай туриб, соҳадаги муаммоларни ечиш мушкул. Тўғри, ҳамма истеъмолчиларни бирдек тўлов шартларини бажармаяпти, дея олмаймиз. Аммо улар бошқаларнинг касрига қолаётгани бор гап. Шукрки, жўмракларимизда оби-ҳаёт оқиб турибди. Гарчи гарданимизда қарзлар йиғилиб қолган бўлса ҳам. Шу ўринда қарични сал кенгроқ олишни истардик. Миср, Туркия каби хориж давлатларида ичимлик суви дўконларда сотилади. Жумракдаги сув тиллога тенг. Ўйлаб қоласан, нега бор нарсанинг қадрига етмаймиз, эъзозламаймиз?

- Сизга бир нарсани айтайми, - гапида давом этади суҳбатдошимиз, - ёз ойлари магистрал қувурлар бўйлаб, таъмирлаш гуруҳи юрмаса бўлмайди. Мавсумда ўғринча сув олиш кўпайиб кетади. Ҳатто экинларини шу сув билан суғоришади. Агар аҳоли тўғри тушуниб, бундай номақбул ишлардан тийилишса, такрор бўлса ҳам айтаман, тўловлар тўғри йўлга қўйилса, ичимлик суви муаммоси бўлмайди. Чунки Таллимаржон-Муборак ИСИЧТ корхонаси бир кунда 105 минг метр куб, вилоят "Сувоқова" бошқармаси 280 минг метр куб сув ишлаб чиқариш қувватига эга. Бу қашқадарёликларнинг кундалик эҳтиёжи учун етиб ортади.

Суҳбатимизни зимдан кузатиб турган Илҳом Маҳмудов ўзини таништириб, гапимизга қўшилди. Осиё Тараққиёт банкининг Қарши шаҳридаги лойиҳани амалга ошириш гуруҳи раҳбари экан. Мазкур банк кўмагида вилоятнинг 250 та қишлоқ аҳоли пунктини тоза ичимлик суви билан таъминлаш дастури ишлаб чиқилибди. Ҳозир эса банк иштирокида Қарши шаҳар сув таъминоти тизимини такомиллаштириш лойиҳаси устида иш олиб борилаётган экан. Хуллас, вилоятда аҳолини тоза ичимлик суви билан узлуксиз таъминлаш мақсадида ишлар қилиняпти. Бироқ шуни ҳам унутмаслик керакки, ишлаб чиқарувчилар ва таъминотчилар хизмати билангина муаммо ҳал бўлиб қолмайди. Унинг ечимига ҳар биримиз бош қўшишимиз зарур.

Саид РАҲМОНОВ

МАСЛО ХЛОПК. 814,2 ▼- 2,0 | САХАР 594,8 ▲ +56,7 | МУКА выс.сорт 280,0 ▼ -0,3 | МУКА 1 сорт 198,8 ▼-1,0 | МУКА 2 сорт 180,1▼-1,4 | ШРОТ 80,3 ▲+ 7,9 | ШЕЛУХА 25,7 ▼- 1,5

Сирдарёда мини-банклар кўпаймоқда

Кўклам кириб келар кўзларга,
Йироқлардан келар шамоллар.
Ҳусн берар баҳор қизларга,
Яшнаб кетар бизнинг томонлар.

Совуқ тупроқни ёриб чиқиб, офтобга талпинган майса, оғир чопонини ечиб шаталоқ отиб чопаётган болакай, "Сумалакларга етказганингга шукр", деб дуо қилаётган боболаримиз, момоларимиз қизғолдоқдек кўркамлашадиган қиз-жувонларимиз, уларга қараб ўзида ғурур ҳис қиладиган эркаклар, алланималарга менгзаб ҳаё билан бўртиб турган куртаклар – ҳамма-ҳаммаси баҳорни олқишлайди. Фақат кўкламгамас, сенга-да шараф-шон бўлсин, Наврўз!

Тоғ-тош, дашт-қир гул-гиёҳлар ҳидига тўлади. Куртаклар бўртиб-бўртиб барг ёзади. Бинафшалар қиқирлаб қорайиб кўринган тоғтошларни жаннат айлади. Севган юраклар муҳаббат қўшиғини куйлайди. Деҳқон борки, ўзининг қадрдон даласидан бери келмайди. Ахир, бир ниҳол экиб, унинг ҳосилидан баҳраманд бўлиш учун қанча заҳмат чекиш керак бўлади. Худди шунингдек, дунёдаги ҳар бир нарса – боғ-роғлар ҳам, қишлоқ ва шаҳарлар ҳам доимий эътибор, меҳнат ва машаққат билан жозиба касб этади.

Сир соҳилларидан бошланган ёш ва навқирон Мирзачўлнинг тобора ўзгариб, гўзаллашиб бораётган бугунги қиёфаси ана шу ҳақиқатни яна бир карра тасдиқлайди.

Янги қишлоқ хўжалик йилида кўтарилажак ҳосилга астойдил замин яратишга киришилганини кўклам дала ишларига тайёргарликнинг олдинги йиллардагидан анча илгарилаб кетганлигида ҳам кўриш мумкин. Айниқса, шўр ерларнинг заҳини қочиришга чинакамига киришилди. Мақсад – пахтакор меҳнатисамарадорлигини оширишга эришиш.

Нақд пулсиз ҳисоб-китоб

– Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 сентябрдаги "Пластик карточкалар асосида ҳисоб-китоб қилиш тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори эълон қилингандан кейин молия муассасамизда бир қатор ишлар амалга оширилди, – дейди "Ўзсаноатқурилишбанк"нинг Сирдарё минтақавий филиали бошлиғи Ўрозбой Кенжаев. – Қарорда асосан пластик карточкалар асосида нақд пулсиз ҳисоб-китобларни ривожлантириш, улар орқали тўловларни амалга ошириш бўйича қулайликларни кенгайтириш ва аҳолининг банклардаги жамғармаларини янада кўпайтиришни таъминлашга эътибор қаратилган.

Ўрозбой Кенжаевнинг айтишича, банкда пластик карточкалар орқали ҳисоб-китобларни амалга ошириш тизимини янада ривожлантириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, вилоятдаги "Дилмурод Даврон", "Алоқа-савдо", "Файзсавдо" ва бошқа хизмат кўрсатиш шохобчалари пластик карточкалар орқали тўловларни қабул қилмоқда. Бугунги кунда битта банкомат ишлаб турибди. 24 та терменал бор. Бундан кейин ҳам терменаллар ўрнатиш учун телефон алоқалари зарур бўлади. Ҳозир шу масалада озгина муаммолар учраб турибди. Банк пластик карточкалари – бу тижорат банклари томонидан муомалага чиқариладиган тўлов воситаси эканлигини мижозларга батафсил тушунтириш учун тарғибот ишлари олиб борилмоқда.

Муомалага чиқарилаётган пластик карточкаларнинг бир қанча турлари мавжуд. Уларни ҳар бир мижоз ўз хоҳишига қараб танлаши мумкин. Бир сўз билан айтганда, кундалик ҳаётимизда пластик карточкаларнинг тутган ўрни кун сайин ортиб бормоқда. Буни банкнинг кўплаб мижозлари ҳам эътироф этиб ўтишди. "Ўзсаноатқурилишбанк"нинг Сирдарё вилояти минтақавий филиали ва унинг туманларда фаолият кўрсатаётган бўлимлари бўйича ўтган ҳисобот даврида жами 792 миллион сўмлик қисқа, ўрта, узоқ муддатли кредитлар ажратилди. Шундан кичик ва ўрта бизнес субъектларига 2005 йилнинг 1 январ ҳолатига кўра берилган кредитлар миқдори 138 миллион сўмни ташкил қилди. Жумладан, амалдаги йилнинг ўтган даврида фермер хўжаликларига 6 та янги техника олиб берилди.

– Қачон мен ҳам ўз фермер хўжалигимни ташкил қиламан, деб ўйлаб юрардим, - дейди Гулистон туманидаги "Фаррух" фермер хўжалиги раҳбари Ғойибназар Эрбўтаев. – Ниҳоят, менга 92 гектар ер майдони ажратиб беришди. Шундай қилиб, мулк соҳибига айландим.

– Хўш, ерни эпақага келтириш ҳамда техника сотиб олиш учун зарур маблағни қаердан ундирдингиз? – сўраймиз мулкдордан.

– "Саноатқурилиш-

ИБРАТ

банк"нинг Сирдарё вилояти минтақавий филиалидан қишлоқ хўжалигида жудаям асқотадиган техника сотиб олиш учун 24 миллион сўм кредит олдим.

– Натижа қандай бўлди?

– Натижа биз ўйлаганимиздан ҳам аъло бўлди. Ғалла, пахтадан режадагидан ошириб ҳосил олишга эришдик. Қўшимча ишчи ўринлари яратилди. ВТ-150 русумли техникам гуриллаб ишлаб турибди. Ҳисоблаб кўрсам, ўтган йилги даромадим чакки бўлмабди. Хуллас, банкдагиларнинг беминнат кўмаги туфайли ўз қаддимни тиклаб, оёққа туриб олдим. Ниятим келажакда ўз тасарруфимдаги ер майдонларини янада кенгайтириш. Қолаверса, эл-улусга қайишиш.

Молия муассасасида хусусий тадбиркорлар кичик ва ўрта бизнес субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш борасида яхши тажриба тўпланган. Масалан, банк Сардоба туманидаги "Камолот" фермер хўжалигига ўз маблағлари ҳисобидан 24 миллион сўм (техника сотиб олиш учун) миқдорида кредит ажратганди. Олинган бу кредит эвазига ВТ-150 русумли яп-янги трактор сотиб олиниб, 108 гектар ер майдонига экилган қишлоқ хўжалиги экинларидан юқори ҳосил етиштирилди.

Банкдан қарз кўтариб ўз молиявий аҳволини ўнглаб олган мулкдорлар орасида Гулистон туманидаги "Орол", "Зиёкор" фермер хўжаликлари ҳам бор. Мазкур жамоаларнинг раҳбарлари ушбу имтиёзли кредитларнинг фермер хўжаликлари учун қулай томонлари кўп бўлаётганлигини мамнун ҳолда айтишди.

Кичик ва ўрта бизнес субъектларини қўллаб-қувватлаш ва уларнинг фаолияти устидан молиявий мониторинг ўтказиш – банк ходимларининг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолди.

Бўғзигача қарзга ботган иқтисодий ночор ширкат хўжаликлари ҳукуматимизнинг тегишли қарорлари билан тугатилиб, уларнинг негизида кўплаб фермер хўжаликлари ташкил қилинди. Уларга ерлар танлов асосида узоқ муддатга ижарага берилди. Бу эса ўз навбатида шаҳардан анча олисда жойлашган қишлоқ ва овулларда мини-банклар ташкил қилишни тақозо этаётир. Бугунги кунда Ховос туманида Пахтакор, Мирзаобод туманида Ғанишер Юнусов, Гулистон туманида Янги ҳаёт мини-банклари фаолият кўрсатмоқда. Кичик шохобчаларнинг ҳаммаси замонавий компьютер ва зарур жиҳозлар билан таъминланган. Улар хизматидан мулк соҳиблари мамнун. Яқин келажакда ҳукумат қарори ҳамда банк ташаббуси билан кўплаб мини-банклар очиш режалаштирилган. Мақсад мижозларнинг кўнглини олиш.

Молия муассасасида хизмат турларини такомиллаштириш, мижозларга жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган даражада хизмат кўрсатиш борасида ҳам изланишлар олиб борилмоқда. Бундай саъй-ҳаракатлар ўз навбатида банкнинг ресурс базасини мустаҳкамлашга ва молия бозорида унинг хизмат турларини янада кенгайтиришга замин яратяпти. Мингдан ошиқ мижозлар мамнун.

– Мижозларга тобора яқинлашаётганимиз, уларга турли қулайликлар яратилаётганлиги, ходимларнинг малакасини ошириш бўйича мунтазам ишлар олиб борилаётганлиги ҳам бошқа жисмоний ва юридик шахсларни жалб этишда муҳим омил бўлаётир, - дейди банкнинг бош ҳисобчиси Дилфуза Суюнова. – Мақсадимиз аҳолининг барча қатламларини хизмат турларимиз билан қамраб олиш. Бунинг уддасидан чиқишимиз учун барча имкониятлар етарли деб ўйлайман.

Хулоса қилиб айтганда, "Ўзсаноатқурилишбанк"нинг Сирдарё минтақавий филиали жамоаси ўз олдига мижозларга жаҳон андозаларига мос ва хос намунали хизмат кўрсатишга бел боғлашган. Ана шунда вилоят иқтисодиёти ривожланади.

Сирдарёдан қайтаётиб Катта Ўзбек трактининг ҳар икки томонидаги йўл ёқасида кўчат экаётганларни учратдик. Одамлар юртимизни боғ-роғларга буркаш ва кўкаламзорлаштириш юмушларига ҳисса қўшишаётганлигини юрак-юракдан ҳис этдик. Биринчи навбатда йўл атрофлари сўлим ва хушманзара бўлса, қандай яхши деган ўй кечди кунглимиздан.

Зеро, шоир Шавкат Раҳмон ўзининг ҳароратли шеърида кўкламни шарафлаганидек:

Эриб битди поёнсиз қорлар,
Яна кўҳна замин туллади,
Водийдаги улкан ўриклар,
Бир кечада оппоқ гуллади.
Оқ булутлар ерга қўндими,
Мўъжизалар бўлдими содир,
Оҳ, нақадар ажойиб тунда
Оқ машъала экилган водий.
Энди сафсар кечаларда оқ,
Машъалалар тутиб, улуғвор
Кенгликларда кезар чиройли
Кундузларни ахтариб баҳор.

Улуғбек ЖУМАЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Ер тилсимларини очиб...

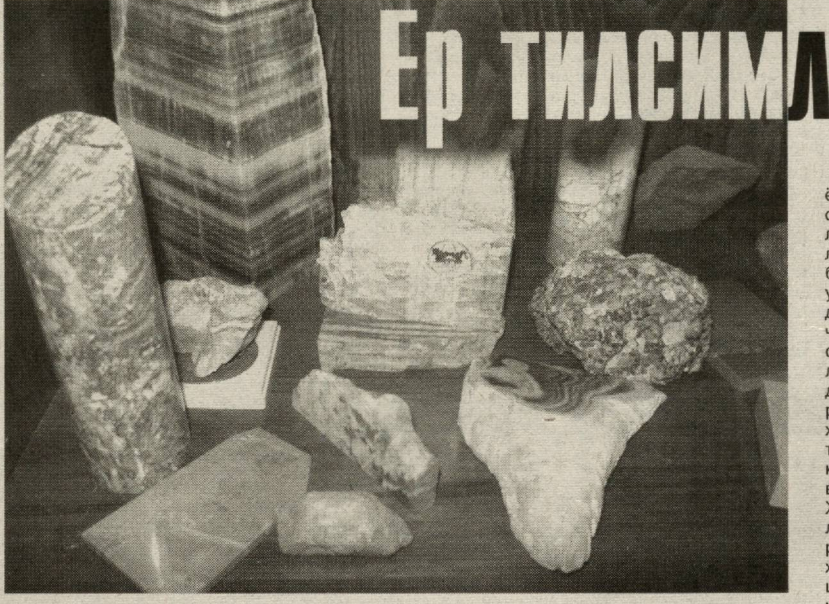

"Шарқий Ўзбекистон" Давлат геологик корхонаси Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслар Давлат қўмитасининг таркибий қисми бўлиб, мамлакатимизнинг бутун ҳудудида геология-қидирув ишларини олиб боради.

Шарқий Ўзбекистон олтин қазиб олиш саноатининг минерал-хом ашё захираларини яна ҳам кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, мамлакатимиз темир рудаси хомашё базасини яратиш, цемент, ўтга чидамли материаллар ва металлургия саноатида фойдаланиладиган, республика учун бағоят зарур бўлганноруда материалларни излаш бу корхона фаолиятининг устувор йўналиши ҳисобланади. Унинг меҳнат жамоаси, шунингдек, фойдали қазилма бойликларини излашни режалаштириш ва қидирув ишларида, мамлакатимиз ҳудудининг фойдали қазилмалар салоҳиятини баҳолашда асос қилиб олинадиган турли масштаблардаги геологик ва геофизик хариталар тайёрлаш мақсадида кўламли минтақавий геологик тадқиқотлар ҳам олиб боради.

Республика мустақилликка эришганидан кейин 15 йил мобайнида бу ишларнинг маъно моҳияти тубдан ўзгарди. Бозор иқтисодиётига ўтилишига қарамасдан "Шарқий Ўзбекистон" корхонаси геологик хизмати ўтиш даврининг бир қадар мураккаб шароитларида ҳам ўз мавқеини сақлаб қола олди, мустақил юрт ишлаб чиқаришнинг минерал хомашё базасини мустаҳкамлаш учун кўп ишлар қилаяпти. Табиийки, бу мамлакатимиз иқтисодиётини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш жараёнларига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади.

Қизт ва Қалмоққир конларида қидирув ишларини кенгайтириш ҳисобига Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис ишлаб чиқаришининг ишончли хомашё базаси яратилди. Унинг захиралари корхонани кўп ўн йилликлар хомашё билан узлуксиз таъминлаш имконини беради. Бу қидирув ишлари жараёнида Қалмоққирда олтин ва кўп турли ноёб металларнинг ўрганилган захираларини сезиларли кўпайтиришга эришилди.

Тошкент яқинидаги олтин сақлаш корхоналари хомашё захираларини кенгайтириш борасида ҳам кенг кўламли ишлар олиб борилди. Кичик конларда олтин изловчилар меҳнати кенг йўлга қўйилаётир. Бундай конлар рўйхатини кенгайтириш мақсадида қидирув ишлари кучайтирилмоқда. Илгари аниқланганларига қўшимча равишда ўтган 15 йил мобайнида 40 та янги кон бўйича олтин ва мис захиралари аниқланди.

Корхона ташкилотлари ўтган йили темир рудаси ва

ИНТИЛИШ

олтин захираларини кўпайтириш бўйича белгиланган давлат буюртмасини муваффақиятли бажарди. Олтин, кумуш каби қимматбаҳо металларни қазиб олиш бўйича давлат буюртмаси ошириб бажарилди.

Феруза захираларини кўпайтириш борасидаги геологик топшириқ ҳам сезиларли даражада ортиғи билан бажарилди.

Республика ҳудудининг ноёб металларга бойлигини баҳолаш ва Жанубий Ўзбекистонда ноёб металларни излаш ишлари якунланди. Унга кўра, республикамиз ҳудудида бундан буён ҳам ўрганишни давом эттиришга лойиқ 60 тадан ортиқ объектлар аниқланди.

Корхонада четдан олинаётган хомашёлар ўрнини босадиган хомашёларни аниқлаш ва ўрганиш юзасидан геология қидирув ишлари олиб бориляпти. Республикамиз учун танқис бўлган ўтга чидамли металларни ишлаб чиқариш учун хомашё – брусит конлари аниқланиб, дастлабки баҳолашдан ўтказилди. Маълумки, бундай материаллар турли соҳаларда, хусусан, металлургия саноатида кўп ишлатилади. Минтақавий геологик-суратга олиш ва геофизик ишлар бўйича Жанубий Оролбўйи майдонлари ва Султонувайс тоғларида космик фотогеологик хариталари ва 1:200000 масштабли йиғма аэромагнит хариталарни тузиш ишлари якунланди, - дейди биз билан суҳбатда корхона раҳбари Рустам Қосимов. - Металлогеник аралашмаларни ўрганиш учун Чотқол-Қурама минтақасининг 1:200000 масштабли ишчи геологик асослари тузиб чиқилди. Шунга кўра, сифат жиҳатидан янги геологик ва геофизик асослар яратилиб, турли фойдали қазилмалар, шу жумладан углеводород хомашёсини излаш учун истиқболли ҳудудлар белгилаб чиқилди. Углеводородли хомашё майдонлари хусусида материаллар "Ўзбекнефтигаз" Миллий Холдинг Компаниясига топширилди.

Кейинги йилларда Геология ва минерал ресурслар Давлат қўмитасининг фаол иш олиб бориши натижасида, корхонанинг кончилик техникалари парки бурғулаш ва транспорт ускуналари сезиларли янгиланди. Бу геология-қидирув ишлари самарадорлигини ва меҳнат унумини оширмоқда, ижобий геологик натижалар кўламини кенгайтирмоқда.

Мамлакатимизда ноёб, қимматбаҳо металлар, бошқа табиий бойликлар сероб. Корхона маълум конлар имкониятларини кенгайтириш, янги конларни очиш борасида қизғин иш олиб бормоқда. Меҳнат жамоаси истиқболига ишонч билан қараб, мамлакат минерал-хомашё захираларини кенгайтириш иқтисодиётини барқарор ривожлантириш асосларини барпо этиш учун тинмай изланаётир.

Ҳ.ШАМШИЕВА.
Б. АКРАМОВ олган суратлар.

УДУМ

Халқимизда ажойиб удумлар бор. Ҳашар улардан бири. Кўпчилик билан бўладиган ҳашарларда иштирок этган кишининг қалби қувончга тўлади. Айниқса, бирор маҳалладошимиз, қўшнимиз ё қариндошимиз иморат қурмоқ учун ҳашарга айтса, унга ўзгача бир тараддуд билан борилади.

Ҳашар – элга ярашар

Одамларни бир-бирига яқинлаштириб турувчи бу удумимиз бугун турмушимизда янги-янги қирралари билан намоён бўлмоқда. Ҳар йили Наврўз байрами арафасида ўтказиладиган умумхалқ ҳашарида қанчадан-қанча ободончилик ишлари амалга ошади.

Яқинда манғитлик Давлатбой Ҳайитбоев хайрли бир ишга бош-қош бўлди. "Бўстон" маҳалласининг кўҳна қалъасида истиқомат қилувчи бу саховатли инсон маҳалласига йиғилишлар, тўй-базмлар ўтказиладиган замонавий иморат қуриб беришга аҳд қилибди. Албатта, маҳалладошлар ҳам қараб туришмайди – ҳар ким қўлидан келганча ҳашар усулида кўмак беради. Асосий ишни эса Давлатбой аканинг ўзи қилаяпти.

Амин бўлдикки, ана шундайлар боис қадим удумлар, хусусан ҳашар ҳам бизга доимо эш. Ахир, ҳашар – элга ярашар, деб бежиз айтилмаган.

Ҳидоят АҲМЕДОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Натижалар қониқтирмаяпти

Қирғизистоннинг Ўш вилояти маъмурий бошқарув биноси сиёсий мухолиф партия вакиллари томонидан эгаллаб олинди.

Шу йилнинг феврал ойи охирларида мамлакатда бўлиб ўтган парламент сайлови натижаларидан норози мухолифатчилар айни дамда саккизга яқин давлат муассасаларини ўз ихтиёрларида ушлаб туришибди, дея хабар беради ИТАР-ТАСС ахборот агентлиги.

Мухолифатчилар ўзларининг махсус қурултойларини ўтказиш ҳаракатида. Мухолиф партия вакилининг сўзига кўра, сайловларда бўлиб ўтган ноқонунийликлардан кўз юмиб бўлмайди. Улар мамлакатда адолат ўрнатноқчи холос.

Қирғизистонда юзага келган вазиятга АҚШ Давлат департаменти муносабат билдирар экан, Бишкекни сайловда йўл қўйилган хатоларни зудлик билан тузатишга чақирди.

"Мен миллионер эмасман"

Куба президенти Фидел Кастро Forbes журналини судга бериш ниятида.

CNN хабарларига кўра, Фидел Кастро давлат раҳбарларининг иқтисодий салоҳияти тўғрисидаги Forbes журналининг рўйхатига киритилган бўлиб, унинг бойлиги 550 миллион АҚШ доллари эканлиги қайд этилган. Лекин Куба президенти бунга ўз норозилигини билдирди. "Мен ўғри ёки қаллоб эмасман. Шундай экан мени ана шунақа миллионерлар рўйхатига киритиш нотўғридир", деди Фидел Кастро. Эслатиб ўтамиз, 2004 йилда унинг бойлиги Forbesнинг маълумотига асосан 150 миллион АҚШ доллари дея баҳоланган эди.

Бола ўғрилари кўпаймоқдами?

Европада болалар ўғирланиши ва уларни четга ноқонуний йўллар орқали сотиб юборилиши ҳоллари ортиб бормоқда.

Бу ҳақда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти (ЕХҲТ) мутахассислари маълум қилади. BBC ахборот агентлиги хабар қилишича, бу муаммо айни дамда долзарб дея таъриф этилса-да, масала юзасидан айрим давлатларда зарур чора-тадбирлар амалга татбиқ этилмаяпти. ЕХҲТ махсус вакили Хелга Конраднинг маълумотича, ушбу жиноят жабрдийдалари умумий сонининг 30 фоизи 18 ёшдан кичик ўсмирлардир. Улар асосан қора ишчи, фоҳишабозлик ва майда жиноятларга жалб этиш қурбонлари бўлиб қолишмоқда.

Хелга Конрад ЕХҲТга аъзо барча давлатларда бу каби жиноий гуруҳларга қарши курашувчи жиддий қонунлар ишлаб чиқилиши лозимлигини таъкидлади.

Яна ваъда беришмоқда

Фаластин экстремистик гуруҳлари 2005 йил охиригача Исроилга қарши қуролли ҳаракат олиб бормасликка яна бир бор ваъда беришмоқда.

Қоҳирада ХАМАС, "Ислом жиҳоди" ва бир неча қуролли гуруҳ раҳбарлари ҳамда Фаластин мухторияти расмийлари ўртасида бўлиб ўтган учрашувда шу ҳақда 48 соат музокаралар олиб борилди.

ХАМАС вакили Муҳаммад Назал журналистларга интервью берар экан шундай деди, "Биз Ғарбий қирғоқдаги шаҳарлар ва фаластинлик асирларни озод этиш ҳақида ўйлаш учун Исроил ҳукуматига етарлича муддат тақдим этмоқдамиз."

Сурияда нима гаплар?

Сурия давлати раҳбари Башар Асаднинг Ливандан ҳарбийларни олиб чиқиб кетиш режаси мамлакатда қаршиликларга дуч келмоқда.

World Tribune хабарига кўра, Башар Асаднинг бу қароридан сўнг Сурияда турли хил қарашлар вужудга келиб, пойтахтда норозилик намойишлари уюштирилмоқда. Президент тарафдорлари Сурия аскарларининг Ливандан олиб чиқиб кетилишини қўллашаётган бўлишса, аксарият сурияликлар бундан умуман норозидирлар. Ҳатто айрим юқори мартабали мудофаа ва хавфсизлик органлари раҳбарлари президентнинг бу борадаги буйруқларини бажаришдан бош тортишмоқда. Хабарларга кўра, Башар Асад Дамашқни тарк этиб, Апелло шаҳрида ўз тарафдорларини йиғишга ҳаракат қилмоқда.

Наврўз - тинчлик байрами

АҚШ президенти Жорж Буш Наврўз байрамини нишонловчи барча давлатлар фуқароларини табриклади.

Оқ Уй раҳбари ўзининг махсус чиқишида дунё байрамлари орасида ўзгача ўринга эга Наврўз айёмига таъриф берар экан шундай деди: "Баҳор фаслида уйғониш давридан дарак берувчи Наврўз байрамини кўпгина давлатлар нишонлашади. Мен Наврўзни тинчлик ва сиҳат-саломатликни тарғиб этувчи байрам сифатида биламан ва уни нишонловчиларни табриклайман."

Шермат САНАЕВ тайёрлади.

Ширкат ва фермер хўжаликлари раҳбарлари, ишбилармонлар диққатига!

Тошкент шаҳридан 6 километр узоқликда 20 гектарлик ер майдонини ўз ичига олган чорвачилик комплекси арзон нархда сотилади.

Чорвачилик комплекси таркибига қуйидагилар киради:

13 хонадан иборат бўлган идора, саҳни 500 кв.м.;
2 та молхона, ҳажми – 2500 кв.м.;
1 та қўйхона, ҳажми – 1360 кв.м.;
чўчқахона, ҳажми – 1617 кв.м.;
қурилиши тугалланмаган бинолар, ҳажми – 4000 кв.м.;
силос учун бетонли чуқур, ҳажми 1340 кв.м. шунингдек:
400 кв.м.га мўлжалланган, ишлайдиган 1 та трансформатор пункти, 3 та катта бочка бор сув узатгич. Бундан ташқари, мавжуд 20 гектар ер майдони доимий фойдаланиш учун берилади.

Керакли маълумотлар олиш учун 104-49-17 рақамли телефонга мурожаат қилинг.

ЦЕМЕНТ 32,7 ▲+3,2 | АРМАТУРА 429,4 ▲+ 1,2 | МЕДНАЯ КАТАНКА 3822,1 ▲ + 9,5 | Символы цен: ▲ + Увеличилась; ± не изменилась; ▼ - Снизилась; + 0,0 на сколько сум | Сум/кг | Средневзвешенные цены за неделю для заключения прямых договоров на сайте: UZEX.COM УзРТСБ

Бир пиёла... меҳр

Опа-сингил Дилноза билан Гулнозанинг аҳиллигини кўриб кўпчилик ҳавас қиларди. Азбаройи опасини яхши кўрганидан Гулноза ҳам опаси яшаётган маҳаллага келин бўлиб тушди. Девор-дармиён қўшни.

Аввалига божалар ҳам, опа-сингиллар ҳам иноқ яшар, фарзандлари ҳам бир-бирининг ҳовлисида эмин-эркин юришарди. Бир куни катта опанинг сигири бўшалди-ю, сингилнинг томорқасини пайҳон қилди. Дилхуфтонлик шундан бошланди. Опа узр сўради, сингил кечирди. Лекин Гулноза маҳалладаги бирикки аёлларнинг "гап"ига учди: "Ҳой келин, опангиз бугун экинингизни молига едирса, эртага бошқа иш қилади. Опа-сингиллик ўз йўлига, қаттиқроқ гапирмасангиз бошингизга чиқиб олади ҳали", дейишди. Бу гапдан кейин Гулнозанинг фикри ўзгарди. Опасини чақириб уни дабдурустдан бўлмағур сўзлар билан "сийлади", бу ҳол яна такрорланса, охири яхши бўлмаслигини айтди ва шарт бурилиб уйига кирди. Шундан кейин опа-сингил ўртасидаги меҳр ойнасига дарз кетди. Арзимас сабаблар билан тез-тез жанжал чиқадиган бўлиб қолди. Оқибатда борди-келди буткул тўхтади.

Орадан бир йилча вақт ўтди. Эрта баҳорда Дилноза қишлоқ аёллари билан сумалак бошлади.

– Синглинг Гулноза билан аразлашганинг жуда хунук иш бўлди-да, қоқиндиқ, - деди қишлоқнинг нуроний онахонларидан бўлган Банот момо. – Арзимаган сабаб билан юзкўрмас бўлиб кетишларинг яхши эмас. Тўғри,

ҚАДРИЯТ

сизларни яраштириш учун маҳалла-кўй, қўни-қўшни, оғайнилар аралашиб уддасидан чиқишолмаган. Лекин бир маслаҳатим бор. Ҳарқалай, сен каттасан, Гулнозаникига ўтгин-да, у билан муроса қил. Балки синглинг ҳам қилмишидан уялиб, сендан қандай кечирим сўрашни билмай юргандир.

– Қўйинг, момо, бўлмайди. Мени кўрса, унинг жазаваси тутади-ю насиҳатимни тинглармиди?

– Сенга бу гапни шу бугун айтаётганимнинг сабаби бор. Ривоятларда айтилишича, сумалак меҳрлилик, оқибатлилик таоми ҳисобланади. Чин юракдан ғанимингга ҳам бир ялам сумалак тортиқ қилсанг, Фотима момоларимизнинг руҳи унинг қалбига эзгулик уруғини сочар экан. Бир пиёла сумалак олиб, очиқ чеҳра билан синглингникига ўтсанг, бу кўнгилсизликларга чек қўясизлар.

Дилноза бир коса сумалак олиб синглисининг дарвозаси ёнига келди. Минг хаёл билан болалардан бирининг номини айтиб чақирди. Синглиси чиқди. Кўз-кўзга тушиб, иккалови ҳам ерга қаради.

Дилноза косани узатаркан:

– Сумалак... болажонларимга, - дея олди холос. Бошқа сўз айтолмай уйига қайтди.

...Кечқурун эшик тақиллади. Дилноза чиқди. Остонада куёви, Гулноза, неваралар. Синглисининг қўлидаги дастурхондан чиққан иссиқ нон ва паловнинг ҳиди унга гўё меҳр-оқибатни олиб киргандай бўлди.

Акрам ҲАЙДАРОВ,
Самарқанд вилояти.

Баҳор келганда одамнинг юраги катталашиб кетганга ўхшайди. Ўзи яшаётган хоналар, юраётган кўчаларга сиғмай қолади. Менинг бундай пайтларда қишлоққа боргим келади. Болалигимизда ойим билан қишлоққа кўп борардик. Ҳар гал бир қизиқ хотиралар ёдга муҳрланарди.

Унда жуда кичкина эдик. Энам анҳорнинг нариги томонидаги қўрага ўтиб кетиб, бир пайт кула-кула қайтиб чиқди ва сўради:

– Кўксигирнинг охурига ким қоғоз ташлаб қўйди, бир этак қоғоз?..

Мен укамга, укам менга қарадик. Чунки икковимиз ўзимизча сигирга "ем" бериб келган эдик-да.

Ўрик гуллаганда...

– Буларнинг уйида ҳамма нарса қоғоз билан бўлади-да, уйининг тўрт тарафи қоғоз. Шунинг учун жониворлар ҳам қоғоз ейишса керак, деб ўйлашган, – деди тоғам.

Қоғоз кўрсам, ўша воқеани эслайман. Беихтиёр кулгим келади. Янаги борганимизда тоғаларим билан яйловга чиқдик. Бириккита узунқулоқ хўтик дам олиб ётган экан, укам:

– Вуй, сизларнинг қуёнларингизнинг қулоқлари бунча узун... – деганди.

Тоғаларим роса кулишган.

Ҳар ёзда анҳор, сойларда мазза қилиб чўмилардик, аммо биринчи борганимизда чўмилишнинг ҳам ўз қонун-қоидалари борлигини билмаганмиз. Кун тандирдай қизиб ётганда чошгоҳда сойга тушиб, пешингача

СОҒИНЧ

сувда юрибмиз. Елкам, юзларим офтобда куйиб кетган, ойим неча кунгача қатиқ суртганди. "Ванна деб ўйлаган-да, сойни булар", деб анчагача ҳазиллашиб юришган.

Жияним ҳам биринчи бор қишлоққа борганида сигир соғишаётганини кўриб: "Сизлар сутни сигирдан оласизми, биз магазиндан оламиз", деб ҳаммани кулдирган.

Қишлоқ фақат кулгили хотираларим учун эмас, меҳнат, меҳнаткашлик нима эканлигини кўрсатгани учун ҳам қадрли.

У ерда менинг тенгдошларим, укамнинг тенгдошлари қуёшдан аввал уйғонишади. Ҳаммасининг ўз вазифаси бор. Кимдир мактаб вақтигача беш-олти боғ ўт ўради, кимдир подани яйловга бир айлантириб келади. Кечаси ой ёруғида футбол ўйнашади. Ўйиндан сўнг сувга шўнғишади. Бир-бирларидан аччиқлансалар, елкаларига бир мушт туширишади, қизариб-бўзариб ади-бади айтишиб ҳам ўтиришмайди. Бир соатдан кейин яна ярашиб кетишади. Бир-бирининг ерига ўтоқ пайти тўп-тўп бўлиб ҳашарга боришади. Ўтоқ қилиб юриб латифа айтишади. Шулардан бири эсимда қолган.

– Энг қисқа латифа айтиб берайми? – деди ҳашарчи қизлардан бири.

– Айтинг, – дейишди.

– Афанди юраверибди, юраверибди...

Ҳамма кутиб жим қолди:

– Хўш? – дейишди тўхтаб қолган қизга қараб:

– Манзилига етди – шу, – деди.

Кулги кўтарилди.

...Ҳар баҳор келиб ўриклар гуллаганда, анҳорларда лойқа сувлар оққанида ҳаммаси эсимга тушади, юрагим орзиқади, ёш болага ўхшаб: "Ая, қишлоққа олиб боринг?" деб хархаша қилгим келади.

Орзу АЪЗАМОВА

Боксчиларимиз ғалабаси

Сербия ва Черногория Республикасида ўтказилган бокс бўйича халқаро турнир мамлакатимиз боксчилари учун омадли якунланди. Унда иштирок этган спортчиларимиздан беш нафари совринли ўринларни қўлга киритди.

Ҳамюртларимиздан ўз вазн тоифаларида Илҳом Раҳимов ва Рустам Саидовлар олтин медал соҳиби бўлишган бўлса, Аббос Патаев кумуш медал эгаси бўлди. Яна икки чарм қўлқоп устаси - Афина олимпиадаси совриндори Ўткирбек Ҳайдаров ва ёш умидли спортчимиз Абдуғаффор Умаровлар кумуш медаллар билан тақдирланишди.

Хитойдан медаллар билан

Хитойда енгил атлетикачилар ўртасида ташкиллаштирилган халқаро турнир якунланди. Унда иштирок этган ҳамюртларимиз ҳам совриндорлар қаторидан жой эгаллашга муваффақ бўлишди.

Спортчиларимиздан Гўзал Ҳуббиева 60 метрга югуриш баҳсларида олтин медал, икки юз метрга югуриш мусобақаларида эса кумуш медал эгаси бўлди.

Яна бир маҳоратли енгил атлетикачимиз, кўплаб мусобақалар ғолибаси Светлана Радзивил эса баландликка сакраш беллашувларида кумуш медални қўлга киритди.

Бундан ташқари, яна тўрт нафар спортчимиз Хитой турнирининг бронза медаллари билан тақдирланишди. Булар — Замира Амирова (тўрт юз метрга югуриш мусобақаларида), Эркин Исоқов (саккиз юз метрга югуриш мусобақаларида), Анастасия Журавлева (узунликка сакраш ва уч хатлаб сакраш мусобақаларида)лардир.

Қуръа ташланди

Швейцариянинг Ньеон шаҳрида Европа чемпионлар Лигаси чорак ва ярим финал учрашувларига қуръа ташлаш маросими ўтказилди.

Ҳаяжонли дақиқаларда ўтган қуръа ташлаш маросими якунида чорак финалда қуйидаги жамоалар бир-бирларига қарши тўп сурадиган бўлишди. "Ливерпул" (Англия) – "Ювентус" (Италия), "Милан" (Италия) – "Интер" (Италия), "Лион" (Франция) – ПСВ (Нидерландия), "Челси" (Англия) – "Бавария" (Германия).

Ярим финалда эса "Челси" – "Бавария" жуфтлиги ғолиби "Ливерпул" – "Ювентус" жуфтлиги ғолибига қарши тўп сурса, "Милан" – "Интер" жуфтлиги ғолиби "Лион" – ПСВ жуфтлиги ғолибини синовдан ўтказади. Чорак финалнинг биринчи учрашувлари 5-6, жавоб ўйинлари 12-13 апрелга белгиланган.

Ярим финал баҳслари эса 26,27 апрел ва 3,4 май кунлари ўтказилади.

Европа чемпионлар Лигасининг бу мавсумдаги бош соврини соҳиби 25-май куни Истамбулдаги "Отатурк" ўйингоҳида аниқланади.

Шумахер яна доғда қолди

Шанба куни Малайзияда "Формула–1" пойгаларининг 2-босқич квалификация мусобақалари ўтказилди. Унда энг яхши натижани "Рено" пойгачиси Фернандо Алонсо қайд этди. Испаниялик пойгачи италиялик ҳамкасби, "Тойото" пойгачиси Ярно Труллини 0,090 сонияга ортда қолдиришга муваффақ бўлди.

Саралаш босқичидаги учинчи ўрин "Рено"нинг яна бир пойгачиси Жанкарло Физи-

келлига насиб этди. "Формула-1" пойгаларининг етти карра жаҳон чемпиони, германиялик спортчи Михаэл Шумахер Малайзия гран-присини ўн иккинчи бўлиб якунлади. Эслатиб ўтамиз, чемпионатнинг дастлабки Мелбурн (Австралия) гран-присида ҳам германиялик спортчи омадсиз иштирок этган эди.

"Кличкодан кучлиман..."

Белоруслик боксчи Сергей Ляхович навбатдаги рақиби Владимир Кличкога қарши ўтадиган жангида ғалаба қозонишига ишонмоқда.

"Комсомольская правда-Белоруссия" газетасига берган интервьюсида у шу мавзуга тўхталиб, қуйидаги фикрларни айтиб ўтган: "Мен буюк боксчилар сифатида - Холифилд, Льюис, Форман кабиларни тан оламан. Владимирда эса айни вақтда мен учун хавфли томонлар йўқ. Бундан ташқари, у жангдан-жангга ўзининг ёмон томонларини кўрсатмоқда. 1996 йил биз Владимир билан спарринг-жанг ўтказганмиз. Ўшанда мен жароҳат туфайли яхши муштлаша олмагандим. Рақибим ҳам яхши таассурот қолдирмаганди". Шу билан бирга Ляхович кичик Кличко билан Германияда бўладиган жангги учун бир қанча ҳужжатларни ҳали расмийлаштириб бўлмагани ва 23 апрел куни Дортмундга келиш учун бир қанча муаммоларга дуч келаётганини ҳам маълум қилган.

Фазлиддин АБИЛОВ тайёрлади.

БАҲОР НЕЪМАТЛАРИ

Айни баҳор палласида маҳаллий аҳоли турфа кўклам гиёҳларидан тансиқ таомлар бўлмиш кўкатли сомса, чучвара, шунингдек, шўраки таомлар тайёрлайдилар. Серхосиятли гиёҳлар мажмуасидан тайёрланган бу таомлар қиши билан дори-дармонларга толиқиб чиққан аъзоларга мадад беради, организмни мустаҳкамлаб, юқумли касалликларга нисбатан бардошлилигини оширади,

Мотор пиёзи хосияти

Баҳорий кўкатлар бўлмиш ялпиз, жағ-жағ, момақаймоқ, беда, мачин, қўзиқулоқ, крафи, кўк пиёзлар орасида мотор пиёзи ҳам ўзининг хосиятлари билан ажралиб туради.

Мотор пиёзи Ғарбий Тянь-Шандаги эндем ўсимлиги бўлиб, поясининг узунлиги 30-40 см., баъзан эса 50 см.гача етадиган кўп йиллик пиёзли ўт. Пиёзи майда, юмалоқ, деярли шарсимон бўлиб, диаметри 2 см. Қобиғи тўқ кулранг, нафис. Барглари 2 та, баъзан 4 тагача боради, учи тўмтоқроқ. Гулбанди гулкўрғонидан анчагина узун, гулолди барги йўқ. Гулкўрғон бўлакчалари пушти ранг, ўткир учли, узунлиги 5-7 миллиметр, гуллаш даврининг охирига бориб буралади. Ўсимлик май ойида гуллайди. Меваси эса июлда етилади.

Мотор пиёзи Чотқол ва Псков тоғ тизмаларида бироз тарқалган, тоғларнинг ўрта ва юқори ёнбағирларида, дарахт ва бутазорлар орасида майда зарра тупроқли кичик майдонларда тўп-тўп бўлиб ўсади. Одатда ушбу ўсимлик уруғидан ҳамда вегетатив йўл билан кўпаяди. Унинг пиёзбошиси доривор ҳисобланади. Пиёзбошиси таркибида органик кислоталар, дармондорилар, фитонцидлар бор. Ўсимликнинг кимёвий таркиби эса ҳали тўла ўрганилмаган.

Мотор пиёзи озиқ-овқат маҳсулоти сифатида димлама, ош юзасига босишдан ташқари, кўкатли чучвара, сомсаларга қўшилади. У тансиқ, хуш кайфият бахш этувчи неъмат бўлибгина қолмасдан, халқ табобати амалиётида ўпка касалликларини даволашда, ниҳоятда озиб кетишда мадад берувчи омил сифатида ҳам тавсия этилади. Мотор пиёзли таомлар ейишли бўлади, киши иштаҳасини очади, ичак йўлини равон қилади, тоқ безларининг яллиғланишига эмлик қилиб, жинсий қувват бағишлайди.

Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, мотор пиёзи бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси "Қизил китоби"га киритилган бўлиб, ноёб неъматга айланган. Шу сабабли бу наботот намунасининг ишқибозлари ҳозирда жуда кўпайиб кетган.

Маннон НАБИЕВ,
доришунос.

Наврўзжон

Оқ яктагин кийди бобожонларим,
Сумалаклар сузди моможонларим,
Қуёш бўлиб чиқди жонажонларим,
Мозийдан келган Гул-гўзал, Наврўзжон,
Ўзингсан янги йил, азал, Наврўзжон!
Юлдуз титроғида кўзинг кўринди,
Гулнинг япроғида юзинг кўринди,
Деҳқон тупроғида изинг кўринди,
Табаррук ерга дон сочгин, Наврўзжон,
Ризқу рўз йўлини очгин, Наврўзжон!
Кўкда тўлқин солар қушлар овози,
Қадимлардан келар кўклам навоси,
Жонга дармон бўлсин баҳор ҳавоси,
Ҳар кутган беморга боққил, Наврўзжон,
Кўнглига умиддай оққил, Наврўзжон!
Бугун эллар кулган – ҳар дам чиройли,
Араз унут бўлган – Одам чиройли,
Қирлар алвон-алвон – Олам чиройли,
Гул васлида яйра, ошиқ Наврўзжон,
Гул фаслида янгра, қўшиқ Наврўзжон!

Менгнор ОЛЛОМУРОД

Касби туманидаги ихтисослашган мактаб-интернатда ҳозирда 218 нафар йигит-қиз иқтисод, тиббиёт ва педагогика йўналишлари бўйича таълим-тарбия олишаяпти. Ўтган ўқув йилида мазкур илм даргоҳини якунлаган 51 нафар ўқувчининг 47 нафари бугунда республикамиздаги турли олий ўқув юртлари талабаларидир. Буни мактаб-интернатда ҳар томонлама юқори савияда таълим берилаётгани билан изоҳлаш мумкин.

СУРАТЛАРДА: мактаб-интернат ҳаётидан лавҳалар.

Б.АКРАМОВ олган суратлар.

Юлдузлар адаштирмайди...

Донишманд аждодларимиз қадим-қадим замонлардаёқ самовий ёритгичларнинг ўрни ва уларнинг ҳаракат қонуниятларига оид маълумотларни билганлар, шулар асосида вақтни, деҳқончилик, чорвачилик, боғдорчилик ва бошқа кўплгина соҳадаги ишлар муддатини аниқ, тўғри, дангал ва бехато аниқлаганлар. Масалан, халқимиз орасида мана бундай ўгитлар юради: Ётар вақтингга қадар Тарози (Юлдуз туркуми) – Мезон тўғрингга келса, ёзга не қолди. Тарози тепага келса, ёз кутма. Ҳулкар ботгач чўпон сурувга қўчқор қўшади. Тонг юлдузи (Зуҳра сайёраси) кўтарилса, карвон йўлга тушади.

Чиндан ҳам халқимиз кўп йиллик кузатиш ва тажрибалари асосида юқоридаги фикрларга ишонч ҳосил этган ва амал қилган. Аждодларимиз қадим замонлардаёқ фалакиёт илмини мукаммал билишган. Кишиларимиз, фарзандларимиз фалакиёт илмидан ва у билан боғлиқ воқеа, ҳодисалардан қанчалик хабардорлар, бу бизни қизиқтиради, албатта.

Яқинда бир йўловчи машинага тушиб узоқ йўлга кетар эканмиз, ҳайдовчи бир воқеани, тўғрироғи, фалакиёт илми билан боғлиқ қизиқ ҳодисани сўзлаб берди. Ҳикоя қилишича, кечаси бир чўпонни чўлга олиб боришига тўғри келган. Уни манзилга элтиб қўйганидан сўнг чўпон: «Қайтишингда адашмаслик учун ху, анави Олтин қозиқ юлдузини кўраяпсанми? (Олтин қозиқ – кичик айиқ юлдузлар туркумининг ёруғ юлдузи) Ўшани мўлжалга олиб юрсанг керакли йўлга чиқиб оласан", дебди. Шунда ҳайдовчи бироз бепарволик билан: "Менинг юлдуз билан ишим йўқ. Сиз ҳайдовчи халқини билмас экансиз. У ҳар қандай жойдан ҳам йўл топиб чиқиб кетади", деб машинасини ҳайдаб кетибди.

Кетаверибди, кетаверибди, лекин асосий йўлга чиқмасмиш. Ниҳоят бензин тугабди. Ҳайдовчи кун ёришишини кутмасдан иложи қолмабди. Кун ёришганда шундай қараса, чўлда айланаверибди-ю, катта йўлни тополмаган экан. Шунда чўпоннинг гапига қулоқ солиб, юлдузларга қараб йўл солганимда шундай бўлмасди, деб афсусланганини айтиб берди. Ҳақиқатан қадимда йўл кўрсатувчи – компас бўлмаса-да, карвонлар Шарқдан Ғарбга юлдузларга қараб қатнайверишган. Ҳалиги чўпон айтган Олтин қозиқ оламнинг шимолий қутби ҳисобланади. Осмонни оқшомда булутсиз кечалари кузатсангиз, улар ўз қонуниятлари асосида ҳаракат қилаверишади. Осмон гумбазидаги ададсиз юлдузлар коинотда Олтин қозиқ юлдузи атрофида айланадилар. Фақат у бир жойда туради.

Бутун коинот ҳаракат қилар экан, ҳар қандай ҳаракатнинг марказий чизиғи, яъни экватори бўлади. Қуёш ҳам йиллик ҳаракати давомида олам экваторини (23°27' < билан) кесиб ўтади.

21 март оқшомида баҳорги тенгкунлик содир бўлади. 23 сентябрда эса кузги тенгкунлик содир бўлади. Баҳорги тенгкунликни халқимиз Наврўз байрами, кузги тенгкунликни Меҳржон байрами сифатида нишонлашган.

Юсуф Хос Ҳожиб ўзининг "Қутадғу билик" ("Саодатга бошловчи билим") асарида шундай ёзган эди:

Қуёш қайтди яна келиб ўрнига,
Балиқ қуйруғидан
Қўзи буржига.

ТАҚВИМ

Бу ўринда қуёш кеча ва кундузнинг тенглик нуқтаси – олам экваторига қайтиб ўрнига келгани ва Балиқ (Ҳут) буржидан Қўзи (Ҳамал) юлдузлар туркумига ўтиши ҳақида фикр юритилган. Ҳақиқатан қуёш олам экваторини кесиб шимолий ярим шарга ўтган кун (22 март) тилда "Йилбоши", форсийда "Наврўз" (янги кун) деб юритилган.

Отам Мирабдулла бобонинг ҳикоя қилишича, қиш тўқсон кун бўлиб, 5 декабрдан 5 мартгача давом этади. Шу 90 кун оралиғи қиш чилласи ҳисобланиб, катта чилла 40 кун, кичик чилла 20 кун давом этар экан. Шундан қиш чилласининг ўртасида, аниқроғи, 8 февралда (тўқсоннинг тенг ярмида) "қантар" оғади. Шу кундан эътиборан Қуёш нури тушган ерлардан буғ кўтарилади, қорнинг эриши тезлашади, табиатда уйғониш бошланади. Аждодларимиз "Қантар оғса қор турмас" деб нақл қилишган. "Қантар" тушунчаси кўпроқ чорвачиликка боғлиқ бўлиб, вақтида мол учун озуқа тўпламаган чорвадорларнинг молларига озуқа тополмай қантариб қўйганига ишора экан. Заковатли аждодларимиз аниқ вақтни белгилай олишган. Кейинчалик турли тақвимлар вужудга келган. Мусулмон мамлакатларида Ойнинг Ер атрофида айланишига асосланиб тузилган биринчи тақвим ҳисоби 622 йилнинг 16 июлидан бошланган. Бу воқеа Муҳаммад алайҳиссаломнинг ўз яқинлари билан Маккадан Мадинага кўчиши (ҳижрат қилиши) билан боғлиқ бўлиб, у ҳижрий қамарий тақвим деб юритилади. Бу тақвимга кўра бир йил 354 кундан иборат. Шу сабабли диний маросимлар, байрамлар ўн бир кун олдин келаверади. Бу ҳодиса 33 йил давомида ҳамма фасл ва ойларни айланиб чиқади. Рўзаи рамазоннинг ҳар йили 11 кун олдин келиши фикримизнинг далилидир. Шамсий йил ҳам 622 йилдан бошланади ва унга ҳам "ҳижрий" сўзи қўшилади. Ҳижрий-Қамарий билан Ҳижрий-Шамсий йил ҳисоби орасидаги фарқ 42 йилни ташкил этар экан. (2005–621=1384 йил. 2005–621+42=1426 йил.)

Мусулмон мамлакатларида Ойнинг ҳаракатига боғлиқ, йил ҳисобига кўра 2005 йил 10 февралда ҳижрий-қамарий йил Муҳаррам ойи бошланади ва у ҳар йили 11 кун олдин келаверади. Шу ўринда Ҳижрий-Қамарий йил ҳиосбига кирувчи ойларни санаб ўтсак: Муҳаррам, Сафар, Рабиул-аввал, Рабиул-сони, Жумадул-улла, Жумадул-охира, Ражаб, Шаъбон, Рамазон, Шаввал, Зулқаъда, Зулҳижжа.

Ҳижрий-шамсий йил ҳисоби 22 мартдан бошланади: Ҳамал (Қўзи), Савр (Бузоқ), Жавзо (Эгизаклар), Саратон (Қичқичбақа), Асад (Арслон), Сумбула (Паризод), Мезон (Тарози), Ақраб (Чаён), Қавс (Ўқотар), Жадди (Тоғ эчкиси), Далв (Қовға), Ҳут (Балиқ) ҳисобланади. Бу йил ҳисоби Қуёшнинг эклиптика бўйлаб ҳаракатига асосланади ва ойларнинг ҳар бири зоодиак юлдузлар туркумининг номи билан аталиб, буржлар деб юритилади. Қуёш осмон сферасидаги йиллик ҳаракати давомида ҳар қайси юлдуз буржида бир ой бўлади.

Қишнинг тўқсони ўтган бўлса-да, ҳали ҳут ҳутлигини қилар экан, лекин барибир табиатда жонланиш бошланади. Қиш «тўқсони» 5 мартдан тугаши билан ёмғирлар даври бошланади. Айтишларича, 6-7-8 март кунлари ёққан ёмғир оби-найсон, 9-10-11 март кунлари ёққан ёмғир оби-зам-зам, 12-13-14 март кунларидаги ёмғир оби-раҳмат деб аталар экан. 15-20 мартгача Айём кампир (Айя Маъжуз) қароқчи ўғли билан бирга келар- кан (Айёми Ажуз). Айя Маъжуз "Ҳай тўқсон, ғазаб қилсам, бир кунимча йўқсан", дер экан, деган ривоятлар бор.

Халқимиз орасида ҳар бир ойнинг кечиши, ўзига хос иқлими, турли хислати ҳақида ҳикояту ривоятлар, мақол ва ўгитлар жуда кўп. Ҳар бир ойнинг ўзига хослигини пухта билмоқ деҳқон, чорвадор ва боғбон учун муҳим деб ҳисобланган. Кишилар деҳқончилик, боғдорчилик, чорвачиликдаги ишлар муддатини белгилашда ҳар бир ойнинг ўзига хос таомили ва қонуниятларини инобатга олишган. Мулоҳазаларимизни юлдузлардан бошлаганимиз бежиз эмас. Тепангизда ўша ой, ўша юлдузлар бир хил баландликда, мовий-қорамтир парда устига бир хил териб қўйилгандек милтиллаб тураверади. Лекин уларнинг сиру синоатидан хабардор бўлсангиз, уларнинг кўплаб қонуниятлари борлигига ва уларга амал қилиш бизга ҳам асқотишига амин бўласиз. Булутсиз тим қоронғу кечаларда юлдузлар осмонини кузатинг. Улар сизга шундай гўзал ҳисларни инъом этадилар, беихтиёр завқланасиз. Фалакиёт илмини ҳар бир киши билса фойдали, албатта. Чунки ердаги барча воқеа ва ҳодисалар самовий ёритгичлар табиати билан боғлиқдир.

Муҳаррам ҲОДИЕВА,
Бухоро вилояти Ғиждувон тумани 7-мактаб ўқитувчиси.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Озод ШАРОФИДДИНОВ, Ағитай АДИЛОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ, Ғафур ШЕРМУҲАММАД.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 136-58-83, 136-56-25, Котибият - 136-56-30, Реклама ва эълонлар - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, Факс - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17; Андижон – 8-374-22-234-08; Бухоро – 8-365-22-644-61; Жиззах – 8-372-22-648-72; Навоий – 8-436-22-60-525; Наманган - 8 – 369-43-311-81; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-33-70-57; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-37-23-813; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Навбатчи: Ш.ОРТИҚОВ. Саҳифаловчилар: А.ИСМОИЛОВ, Р. ЁДГОРОВ, А. САФОНОВ Мусаҳҳиҳ: М. АБДУСАМАТОВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

Буюртма Г-217, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: . Адади -14902

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru